

Toelichting op het
DEFINITIEF ONTWERP
voor
Geleenbeek, Parklaan en Beukenlaan

Datum: februari 2023

ViForis
RUIMTE VOOR **BUITEN**LEVEN

project	Corio Glana Highlight 20 fase 2
onderdeel	Toelichting op het Definitief Ontwerp voor de Geleen, Parklaan en Beukenlaan
opdrachtgever	Waterschap Limburg, Gemeente Sittard-Geleen
datum	februari 2023
opsteller	(ViForis)
gecontroleerd	(ViForis)
goedgekeurd	(ViForis)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Plangebied	4
1.3	Doelstelling	4
1.4	Leeswijzer	4
2	Oorsprong en ontwikkeling van de Parklaan	5
2.1	Korte geschiedenis van Sittard	5
2.2	Geleenbeek en Parklaan	5
3	Beleidskader	7
3.1	Masterplan Zitterd Revisited 1999-2015	7
3.2	Zitterd Climate proof	7
3.3	Masterplan Openbare Ruimte Binnenstad Sittard	8
3.4	Mobiliteitsplan (2013)	10
3.5	Fietsbeleidsplan 2009-2015	11
3.6	Lichtmasterplan Sittard	11
3.7	Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte	12
4	Analyse	13
4.1	Algemeen	13
4.2	Opgave Parklaan-zuid	14
4.3	Opgave kruising Engelenkampstraat	15
4.4	Opgaven Parklaan-noord	15
5	Ontwerp	16
5.1	Hoogwaterbestendige en natuurlijke Geleenbeek	16
5.2	Parklaan zuid	17
5.3	Kruising met de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat	20
5.4	Parklaan noord	22

Bijlage: Overleg ARK en RCE

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Door de binnenstad van Sittard stroomt de Geleenbeek, die op dit traject de Keutelbeek heet. In het verleden is de Keutelbeek meerdere malen overstroomd en heeft de binnenstad onder water gezet. De meest recente forse hoogwaterperioden waren in november 2010 en de zomer van 2021. Toen bleef het beekwater gelukkig binnen de bedding met een afvoer van ca 28m³/sec. Het gebied rondom de Keutelbeek heeft sinds 2009 een bescherming tegen hoogwater van 1:25 jaar. Het waterschap streeft in stedelijk gebied echter naar een veiligheidsniveau van 1:100. Het beektraject tussen de Agricolastraat en het begin van de overkluizing bij de Wilhelminastraat-Engelenkampstraat, vormt het meest kwetsbare gedeelte voor overstromingen. De beek ligt hier vast in een betonnen bak en op het traject zijn veel bruggen aanwezig die opstuwing veroorzaken. Uit berekeningen van het Waterschap blijkt dat bij een afvoer van 1:100 de beek uit zijn oevers treedt en het gebied tussen Parklaan en Kastanjelaan vanaf de Agricolastraat tot aan de Engelenkampstraat onder water zet.

Een tweede probleem betreft de slechte ecologische kwaliteit op dit beektraject. De Keutelbeek voldoet niet aan de waterkwalitatieve en ecologische doelstellingen zoals die vastliggen in de Kaderrichtlijn Water, omdat de beek geheel vastligt in beton. Dit maakt de beek moeilijk passeerbaar voor de meeste organismen. Daarnaast is er geen interactie met de omgeving mogelijk, omdat de betonnen oevers verticaal oprijzen vanaf de waterspiegel. Op de beek komen meerdere overstorten van het gemeentelijke riool uit. Sanering van deze overstorten is nodig om de waterkwaliteit te verbeteren. Stroomopwaarts van de Agricolastraat wordt gewerkt aan de herinrichting van de beek, waarbij zowel de hoogwaterproblematiek wordt aangepakt als de ecologische kwaliteit verbeterd wordt. Ook benedenstrooms van de binnenstad ter hoogte

van De Ligne is de beek reeds ontklaaid en heeft de beek een natuurlijk en robuust karakter gekregen. De beek vanaf de Agricolastraat tot aan de Wilhelminastraat/Engelenkampstraat is nog een restant in "oude stijl", waarbij het deel vanaf de Wilhelminastraat tot aan De Ligne overkluist is. De overkluizing van de Keutelbeek is de derde belangrijke reden om genoemd project met spoed op te pakken, waarbij de beek wordt ontklaaid tot de Voorstad. Langs de ontklaide beek ligt het oude Bisschoppelijke College (Parklaan 4). Op dit moment wordt het voormalig schoolgebouw omgevormd tot een hotel. Voor de Parklaan geldt verder dat de asfaltverharding slecht is en vervangen dient te worden en de waterafvoer dient te worden verbeterd.

1.2 Plangebied

Het plangebied bestrijkt het traject van de Geleenbeek en Parklaan van de Agricolastraat tot de Voorstad. Het herinrichtingstraject van de Geleenbeek tussen de Agricolastraat en de Voorstad kan worden opgesplitst in drie samenhangende deeltrajecten:

- Parklaan zuid met een groen karakter met vrijstaande huizen en grote tuinen. De bruggen over de beek zijn onderscheidend voor dit deel van de stad.
- Kruising met de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat, de binnenstadsring
- Parklaan noord met een stenig karakter, dicht tegen de binnenstad aan.

Omdat het riool in de Beukenlaan vervangen moet worden is de Beukenlaan tot de Kastanjelaan aan het plangebied toegevoegd.

1.3 Doelstelling

Deze ontwerpnotitie geeft een toelichting op het Definitief Ontwerp voor de herinrichting van de Geleenbeek en Parklaan tussen de Agrico-

lastraat en de Voorstad, alsmede de achtergronden en onderbouwing van ontwerpkeuzen.

De projectdoelen zijn als volgt omschreven: Het watersysteem en plangebied op orde brengen, minimaal zoals bedoeld in het Nationaal Bestuursakkoord Water, door o.a.:

- Het inrichten van de beek tot een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem, bestand tegen overstromingen van 1:100 jaar bij het klimaat in 2050;
- Verbetering van de ecologie in de stad;
- Een schonere waterkwaliteit;
- Verbetering van beleefbaarheid van de beek en toegankelijkheid van het beekdal.
- Het verbeteren van de waterafvoer binnen het projectgebied, afkoppelen van regenwater;
- Het verbeteren van de kwaliteit van de inrichting openbare ruimte in de meeste brede zin, rekening houdende met aspecten zoals leefbaarheid en verkeersveiligheid;
- Het verbeteren van de doorstroming van het verkeer (verkeersafwikkeling).

1.4 Leeswijzer

Deze ontwerpnotitie vervolgt met een korte beschrijving van de historische betekenis van de Geleenbeek en Parklaan in Sittard (H2). Daarna wordt in hoofdstuk 3 het –voor het plangebied- relevante beleid beschreven. Hoofdstuk 4 bevat een analyse van de ontwerp- en inrichtingsopgaven voor het plangebied en de specifieke opgaven voor de deelgebieden Parklaan-zuid, Kruising Engelenkampstraat en Parklaan-noord. Tenslotte bevat hoofdstuk 5 een toelichting op het ontwerp.

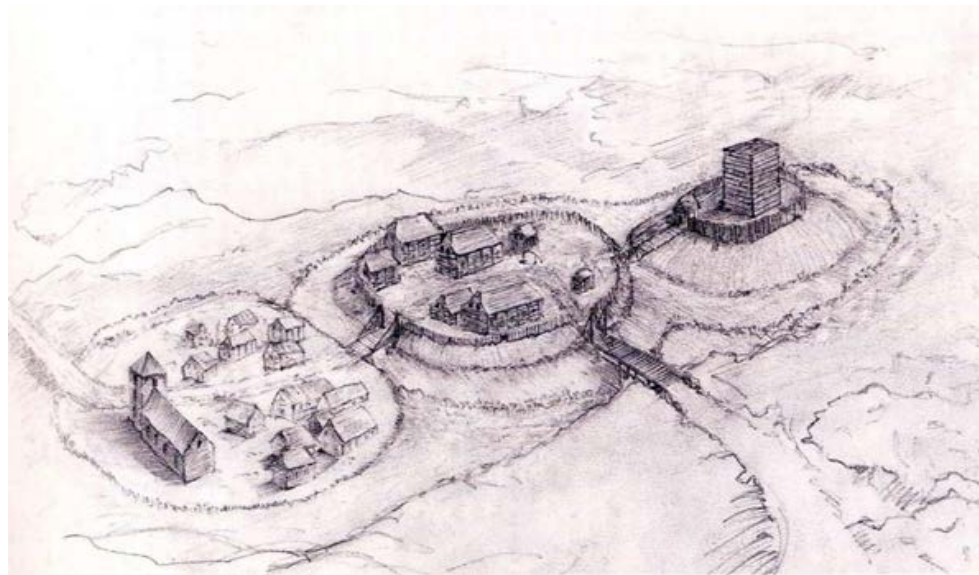
Enkele beelden van de Parklaan op dit moment, links: Parklaan zuid, midden: één van de vele bruggetjes in de Parklaan, rechts: Parklaan noord.

2 Oorsprong en ontwikkeling van de Parklaan

2.1 Korte geschiedenis van Sittard

Sittard is ontstaan langs de oost-westverbinding tussen Keulen en Vlaanderen, op de plaats waar deze belangrijke handelsweg de Geleenbeek kruiste. Een eerste vermelding van 'Sit(t)er' dateert uit 1157 en zou zoveel betekenen als 'terrein tegen de helling'. De oudste kern van het middeleeuwse Sittard bevindt zich aan de Kloosterstraat en de Oude Markt. In de 11e eeuw en mogelijk reeds eerder bevond zich op deze plaats een motte-kasteel met voorburcht: het latere 'Huis op de Berg'. Rondom de motte en de voorburcht lag een gracht die bij archeologisch onderzoek in het verleden gedeeltelijk in kaart kon worden gebracht.

Op het huidige Kerkplein stond waarschijnlijk vanaf de 11e eeuw een kerk met een kleine nederzetting daar omheen. Als gevolg van de bevolkingsgroei in de 12e eeuw werd de nederzetting uitgebreid en voorzien van een ovale omwalling die naast de nederzetting en de kerk ook het kasteel omsloot. De Geleenbeek moet op dat moment direct ten westen van deze omwalling hebben gelopen.

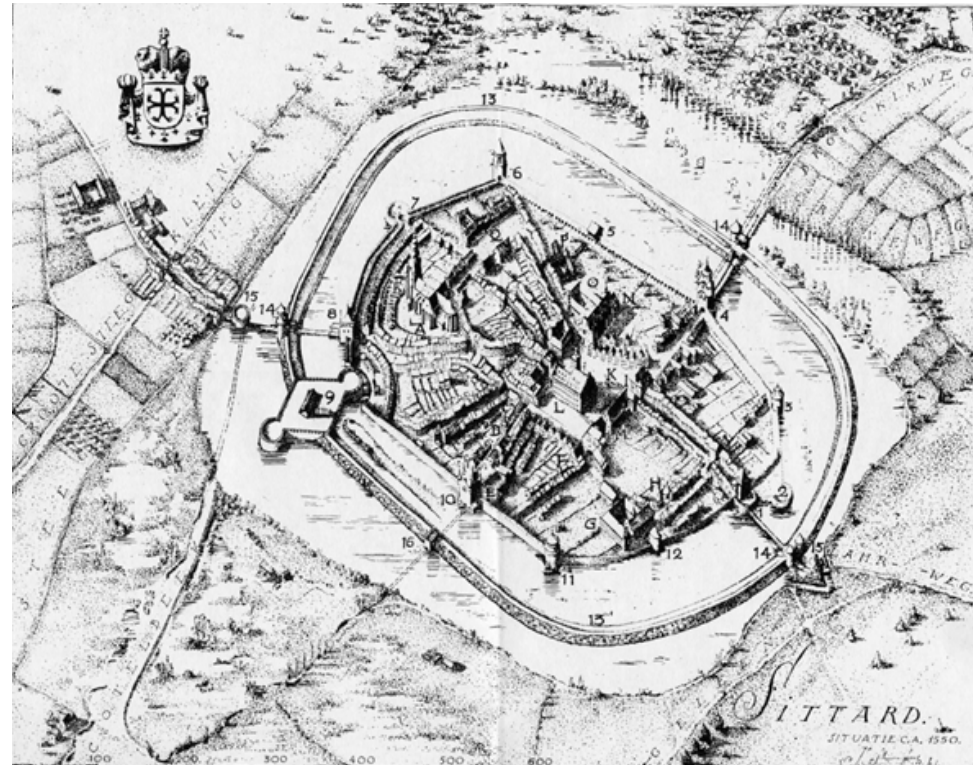
Schets van Sittard in de 11de eeuw

In 1243 kreeg Sittard stadsrechten wat de groei van de stad bevordert heeft. In de loop van de 13e eeuw werd de oppervlakte van het stedelijk centrum dan ook flink uitgebreid (meer dan verdubbeld) in oostelijke richting. De stad werd omgeven door een nieuwe (dubbele) gracht en een aarden wal, aanvankelijk voorzien van een houten palissade die al snel werd vervangen door een stenen muur.

Naast de rechten van de burgers werden in de oorkonde over de stadsrechten ook plichten opgesomd. Tot de plichten behoorde de zorg voor het onderhoud van de gracht, de wal en de palissade. Binnen de (nieuwe) omwalling werden drie landpoorten opgericht: de Limbrichterpoort in het westen, de Putpoort in het oosten en de Broekpoort, ook wel Lewenberger poort genoemd, in het noorden. Aan de zuidzijde van de stad bevond zich geen landpoort maar wel een waterpoort: Het Steinen

de Geleenbeek, Parklaan en Beukenlaan

Muurke, waar de Molenbeek de stad binnen kwam. In de nabijheid van de reeds genoemde Broekpoort verliet het water de stad weer. In de loop van de 15e eeuw veranderde het aanzicht van de vestingstad. Omdat het geschut steeds effectiever werd, was men genoodzaakt de verdedigingswerken aan te passen. Zo werden muurtorens verlaagd en ingericht als platforms waarop kanonnen konden worden geplaatst. De poorten werden eveneens verlaagd en voorzien van voorwerken zodat ze minder kwetsbaar zouden zijn voor inslagen van vijandelijk geschut.

Sittard rond 1550

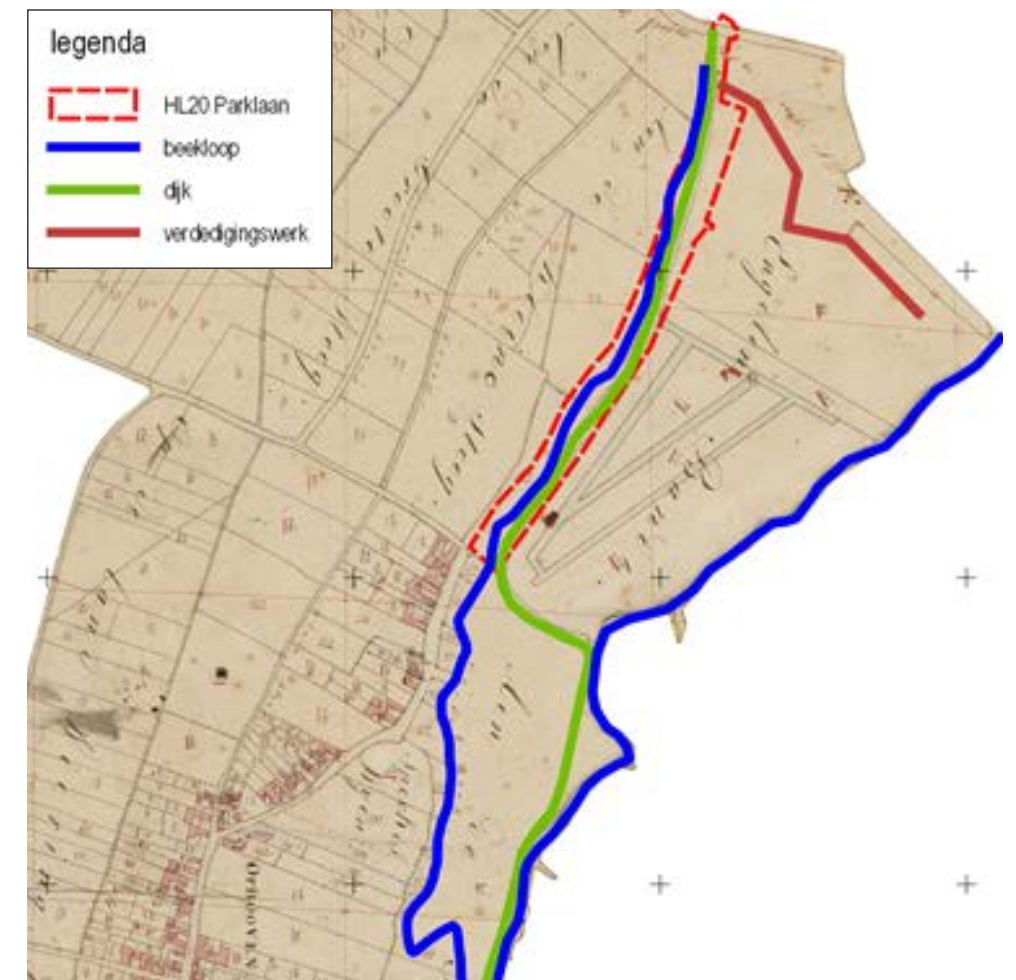
In de 15e en 16e eeuw werden de verdedigingswerken verder gemoderniseerd. Nabij de Putpoort werd het bastion genaamd fort Sanderbout aangelegd en bij de Broekpoort werd eveneens een nieuw verdedigingswerk aangelegd.

Sittard heeft in haar geschiedenis verschillende malen geleden onder oorlogsgeweld en uiteindelijk werd de oorlog van 1672 tot 1678, tussen Frankrijk en de Republiek, haar fataal. In 1677 zijn grote delen van de stad in brand gestoken, onder andere de bebouwing aan de Markt en de Putstraat ging daarbij verloren. Tegelijkertijd werden de vestingwerken dermate verwoest dat zij niet meer herbouwd werden. Eind 1678 was Sittard dan ook geen vestingstad meer. Na verloop van tijd werden de nog bestaande vestingwerken geheel of gedeeltelijk gesloopt (poorten, bastions en wallen) en/of gedempt (grachten). Toch is tot op de dag van vandaag een deel van de binnenwal behouden gebleven, evenals delen van de zicht- en schootsvelden van de voormalige vesting aan de noord- en oostzijde van de stad.

2.2 Geleenbeek en Parklaan

Voorafgaand aan de aanleg van de Molenbeek in de 12e eeuw vormde de Geleenbeek de belangrijkste waterloop rondom Sittard. De vrij meanderende beek zocht zich al slingerend een weg door het landschap. De historie van het beekdal is in detail onderzocht tijdens onderzoeken te Sittard-Ligne dat ten noorden van het plangebied ligt (Ruijters, e.a., 2015). Deze onderzoeken laten een uiterst dynamische ontwikkeling zien waar rustige fasen worden afgewisseld met wildere fasen waarin geregeld grote overstromingen plaatsvonden. Interessant voor het plangebied is vooral dat na een wat rustigere periode de beek in de vroege middeleeuwen in ieder geval ter hoogte van Sittard-Ligne weer korte tijd geregeld overstroomde en daarbij een pakket overstromingsleem heeft afgezet. Deze overstromingsfase was echter van relatief korte duur.

De nieuwe gegraven Molenbeek had voornamelijk tot doel om de groeiende stad van water te voorzien. Daarnaast was de beek van groot belang om de stadsgrachten te kunnen vullen met water. Doordat echter niet langer al het water door de Geleenbeek stroomde, werd het overstromingsgevaar minder.

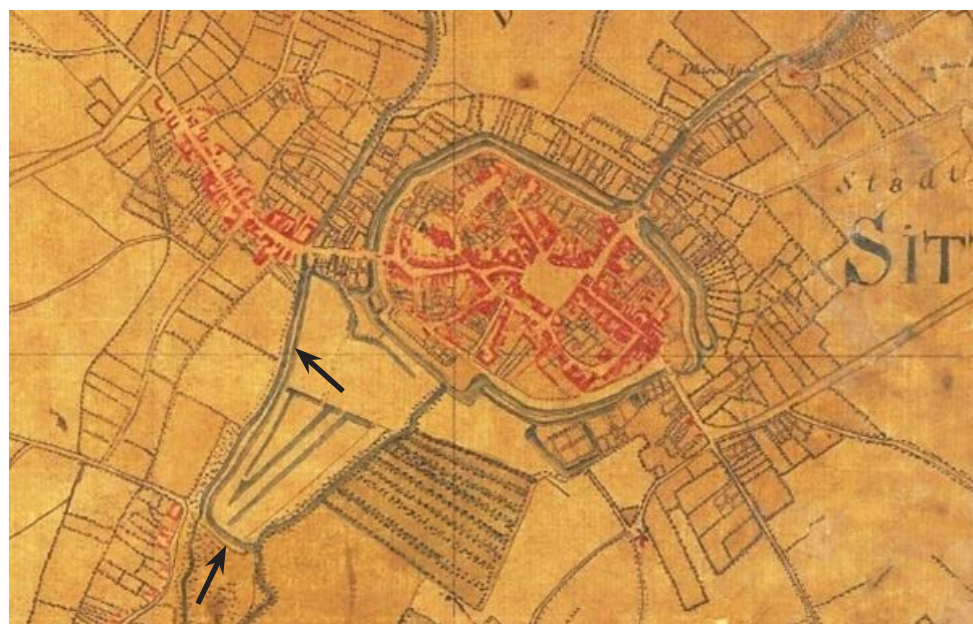
De loop van de Molenbeek (rechts), de Geleenbeek (links) en de Óphover Diek' op de kadastrale minuutplannen van 1811-1832

Aangezien de Geleenbeek dicht bij de verdedigingswerken van de stad stroomde en deze van cruciaal belang waren, moest men ten alle tijden voorkomen dat de beek de verdedigingswerken insneed of dat een grote overstroming zorgde voor het (te ver) onder water lopen van deze werken en daarmee schade aanbracht. In dit kader is het interessant dat op de kadastrale kaarten uit 1811-1832 te zien is dat gedeeltelijk langs de Molenbeek en uiteindelijk meteen ten oosten van de Geleenbeek een dijklichaam heeft gelegen genaamd 'Ophover Diek'. Dat het hier inderdaad om een oude dijk gaat is te zien op de kaart van Jacob van Deventer uit de 16e eeuw waar dezelfde structuur te zien is. Deze dijk zal er voornamelijk voor hebben gediend om de zowel de Molenbeek te sturen als de meandering van de Geleenbeek in te dammen en om overstromingen te voorkomen.

Rondom het beekdal, met name ter hoogte van het plangebied, heeft vanwege de verdedigingsfunctie en de naar alle waarschijnlijkheid drassige situatie geen bewoning plaatsgevonden. Alleen meteen ten zuidwesten van het plangebied stond aan het begin van de 19e eeuw een boerderij (Ophoven 1-3; Rijksmonument 33771). Dit veranderde aan het begin van de 20e eeuw. Rond 1913 werd de dijk verbreed en werd de Parklaan aangelegd. Tegelijkertijd werden de eerste huizen gebouwd:

- Casa Mia (Parklaan 3-5) is in 1903 is gebouwd als koetshuis. Het pand is oorspronkelijk in neogotische stijl gebouwd, maar is in 1937 in zakelijk-expressionistische stijl uitgebreid door de architect Jos Wielders. Het ontwerp van het gebouw zou herinneren aan de verdwenen stadspoort de Limbrichterpoort.
- In 1908 werd een middelbare school gebouwd die later zou worden omgeturnd tot het voormalig Bisschoppelijk Collega 'St. Joseph' aan de Parklaan 4 en 4a.
- Aan de westzijde van de beek werden de eerste villa's gebouwd in het beekdal van de Geleenbeek. Een van de vroege villa's (Parklaan 10) was het geboortehuis van Toon Hermans. Deze villa is in 1982 gesloopt. Vandaag de dag staat hier het kantoor van Zuyderland.
- In de loop van de jaren '20 en '30 is de Parklaan aan beide zijden van de beek verder bebouwd. een aantal van deze huizen hebben een monumentstatus.

In deze periode had de Parklaan een parkachtig karakter waarin de villa's, de beek en de begroeiing nauw met elkaar waren verbonden en zorgden voor een rustige en vooral landelijke omgeving aan de rand van de stad. Deze rustieke omgeving werd echter in de loop van de tijd verstoord door het feit dat de beek tevens dienst deed als open riool. Dit leverde in de eerste plaats een grote stankoverlast op en een vergrote kans op besmettelijke ziekten. Daarnaast kon de opvulling van de beek ook nog eens leiden tot overstromingen. In 1955 was de beek nog open, maar in 1965 heeft men uiteindelijk besloten om de beek te overkluizen.

Tranchotkaart waarop de oude dijk zichtbaar is (pijl)

Hoog watersituatie ter hoogte van de kruising met de Engelenkamplaan (tijdstip onbekend)

Casa Mia, Parklaan 3-5 (1966)

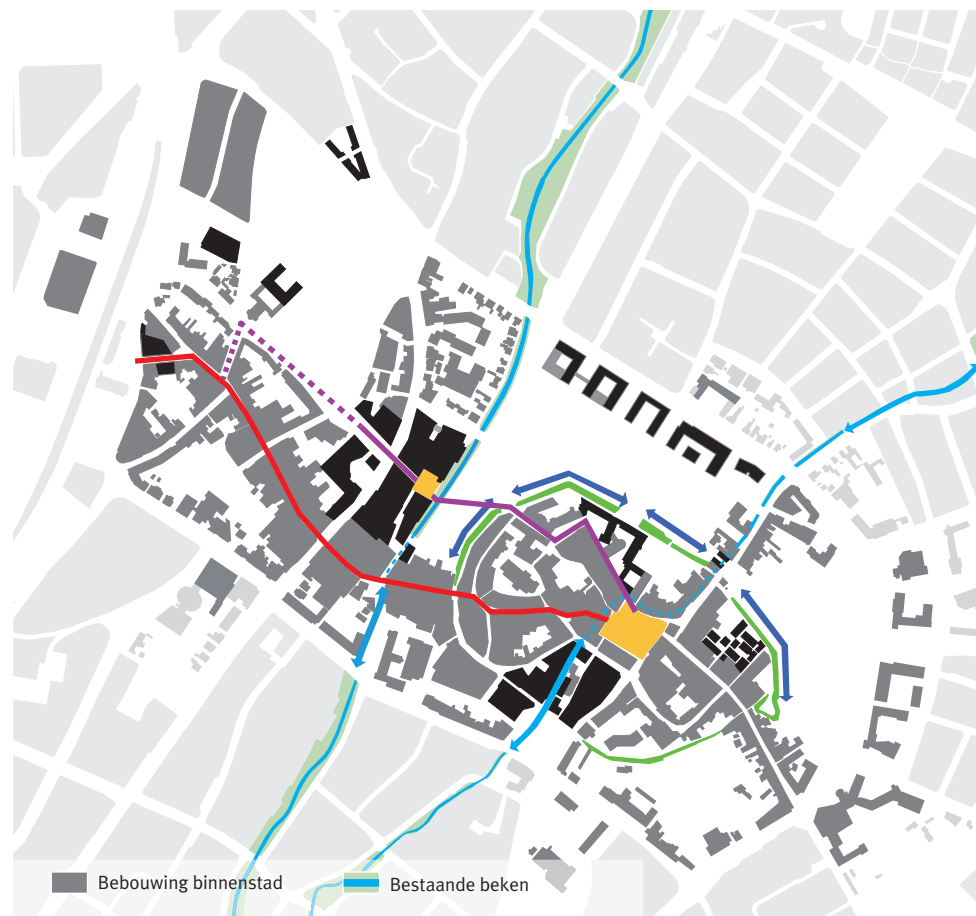
Parklaan met open beek (1934)

3 Beleidskader

De gemeente Sittard-Geleen heeft haar beleid ten aanzien van de toekomstige inrichting van de stad in verschillende beleidsstukken vastgelegd. Op deze pagina's wordt het beleid van de gemeente en de invloed op het ontwerp voor de inrichting van de Geleenbeek en de Parklaan nader toegelicht.

3.1 Masterplan Zitterd Revisited 1999-2015

Het Masterplan Zitterd Revisited is de weerslag van de grootscheepse revitalisering van de historische binnenstad van Sittard. Met dit masterplan wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken en toekomstige ontwikkelingen van de diverse projecten. Uitgangspunt daarbij is het respecteren en versterken van het historisch karakter van de binnenstad. In dat historisch karakter ligt de potentie van de binnenstad en de basis voor alle verdere vernieuwing. Daarbij is van belang de openbare ruimte in de binnenstad hoogwaardig in te richten. Hiervoor wordt het oorspronkelijk rijkelijk aanwezige groen en water weer teruggebracht in de binnenstad. In het masterplan wordt dan ook uitvoerig stil gestaan bij de ontstaansgeschiedenis van de historische binnenstad. Daarnaast worden de ruimtelijke en functionele uitgangspunten beschreven voor de verschillende projecten in de binnenstad per deelgebied. Tenslotte wordt stil gestaan bij de nieuwe benadering van stedenbouwkundige opgave in vier nieuwe programma's in twee uitvoeringsfases, die tussen 2015 en 2025 gerealiseerd zullen worden.

Water in de stad

de Geleenbeek, Parklaan en Beukenlaan

In het masterplan wordt de stad nader geanalyseerd en worden belangrijke zichtlijnen, routes en rustplekken (opnieuw) gedefinieerd. Een belangrijke rol daarbij is weggelegd voor de Wal en de Schootsvelden. Ook het onderscheid tussen een commerciële en een culturele route door de stad herstructureert het stedelijk gebied. De routes leiden de bezoeker van de stad langs verschillende rust- en verblijfsplekken.

Groen is een belangrijk thema voor het Masterplan. De Geleenbeek en de Molenbeek worden daarbij expliciet genoemd als dragers van ecologie en landschap die diep de binnenstad binnendringen. De beken worden weer zichtbaar gemaakt en het water weer teruggebracht in de Schootsvelden. Daarmee wordt de beleevings- en recreatieve waarde van de binnenstad verhoogd. Water is één van de basis elementen die geleid heeft tot het ontstaan van de stad en op die manier wordt dit weer het leidend en bindend principe. De aanwezigheid van water verhoogd daarnaast de ecologische kwaliteit door een grotere variatie in stedelijk flora en fauna.

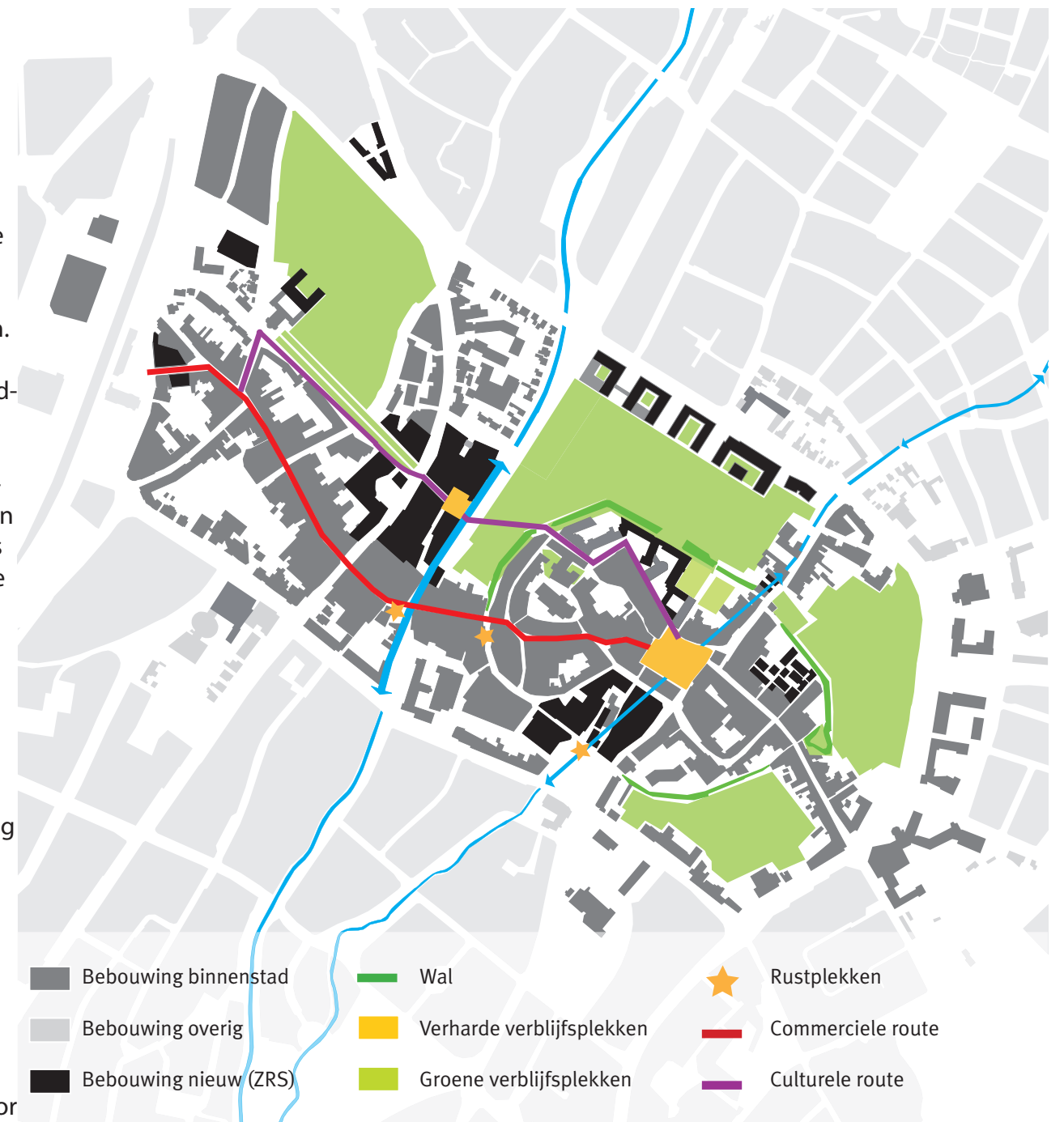
In de visie op de periode 2015-2025 heeft zich een belangrijke wijziging voor gedaan. In plaats van te denken vanuit deelgebieden wordt een benadering gekozen vanuit vier programma's:

- Centrumstedelijk met diverse thema's (P1)
- Openbare ruimte (P2)
- Bereikbaarheid en infrastructuur (P3)
- Gebouwen (P4)

Binnen deze programma's zijn vervolgens weer projecten gedefinieerd, die zijn opgenomen in het Uitvoeringsprogramma voor 2014-2018 (U1) of voor de periode daarna tot 2025 (U2).

Uitgangspunten voor de herinrichting van de Parklaan

De ontkluiting van de Geleenbeek (Keutelbeek) maakt deel uit van het programma Openbare Ruimte (P2). Voor de feitelijke inrichting wordt vervolgens verwezen naar het Masterplan Openbare Ruimte (MORS). Het Masterplan Zitterd Revisited maakt onomwonden duidelijk dat de Geleenbeek gezien wordt als een belangrijke drager voor de revitalisering van de binnenstad van Sittard. Een hoogwaardige inrichting van de openbare ruimte en ontkluiting van de beek worden daarbij benoemd. Omdat het Masterplan zich richt op de binnenstad worden verder geen uitspraken gedaan over het deel van het plangebied buiten de ring.

Morfologie van de stad met routes en rustplekken

3.2 Zitterd Climate proof

De rapportage Zitterd Climate proof zoomt in op de betekenis van de gebiedsontwikkeling Corio Glana op de doelen voor een klimaatbestendige stad. Corio Glana, oftewel de herinrichting van de Geleenbeek van de bron in Benzenrade tot aan de Swienswei in Sittard, is een integraal project dat is afgestemd op meerdere gebruiksfuncties. Naast waterveiligheid zijn recreatieve voorzieningen, ecologie, nieuwe natuur en cultuurhistorische waarden de hoekstenen voor de beekdalontwikkeling.

Met de herinrichting van de beek worden een achttal doelstellingen nagestreefd:

1. Betere ecologie (ecologische verbinding, natuurlijke beek, vispasseerbaar)
2. Droge voeten (voorkomen wateroverlast en overstroming)
3. Voldoende water (voorkomen verdroging)
4. Verminderen hitte in de stad
5. Betere waterkwaliteit
6. Herstel cultuurhistorie in landschap en erfgoed
7. Betere recreatieve gebruiksmogelijkheden
8. Effectief en doelmatig onderhoud

Tegelijkertijd worden met het project per deeltraject in meerdere of mindere mate bijgedragen aan een klimaatbestendige stad. Klimaatbestendigheid is daarbij opgesplitst in zes deelaspecten:

Het project Corio Glana beslaat in de gemeente Sittard-Geleen meerdere deeltrajecten. Rond Munstergeleen zijn al twee deeltrajecten uitgevoerd en momenteel wordt er gewerkt aan de herinrichting van de Geleenbeek tussen de Middenweg en de Agricolastraat. Het deeltraject Parklaan van Agricolastraat tot aan de Voorstad is in Zitterd Climate proof belicht in twee deeltrajecten, namelijk deeltraject B (van voetpad tennisvelden tot aan de Engelenkampstraat - Wilhelminastraat) en deeltraject C (Van Engelenkampstraat - Wilhelminastraat tot Linde).

Voor deeltraject B is vooral het voorkomen van overstroming, het ontwikkelen van de biodiversiteit en het versterken van een gezonder en aantrekkelijker leefmilieu aan de orde. Op dit deeltraject wordt met name ingezet op vergroten van het doorstroomprofiel ter voorkoming van wateroverlast en toenamen van de biodiversiteit en een gezonder en aantrekkelijker leefmilieu in de verbrede natuurlijke beekdalzone.

Op deeltraject C wordt ingezet op de aspecten: voorkomen van wateroverlast, verminderen van hittestress, vergroten van de biodiversiteit en een gezonder en aantrekkelijker leefmilieu. De belangrijkste maatregel in dit deeltraject is het opnieuw zichtbaar maken van de Geleenbeek. Water in de openbare ruimte draagt bij aan het binnenklimaat van de stad in het tegengaan van hittestress. Daarnaast is het vergroenen van de

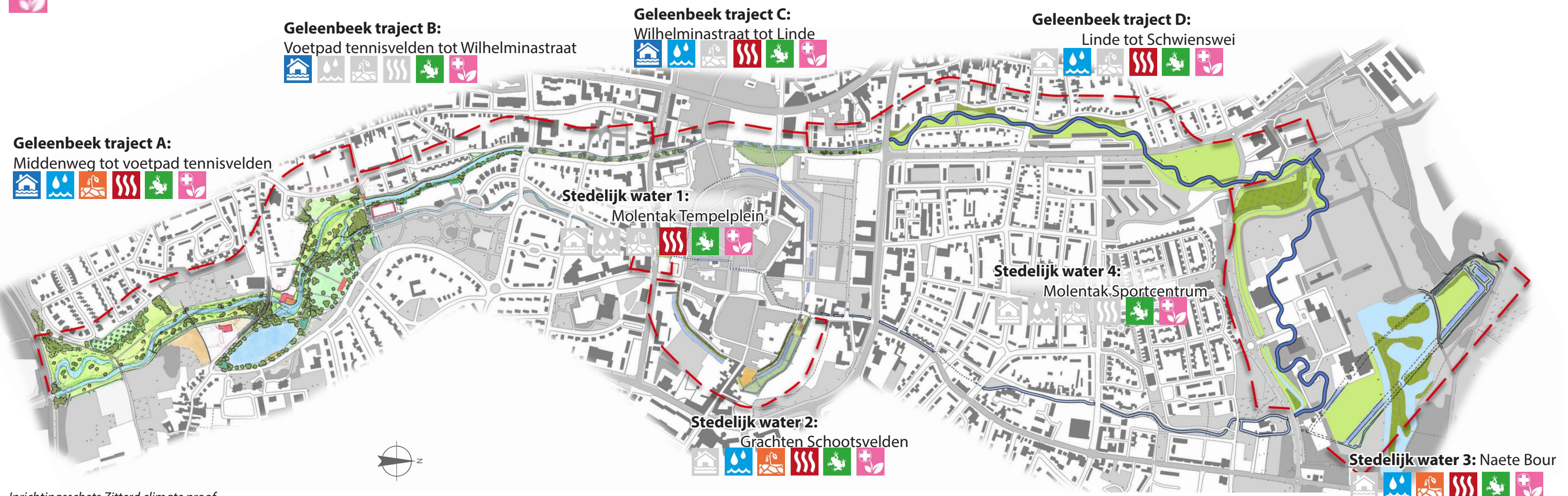
(binnen)stad eveneens een belangrijke maatregel bij het tegengaan van hittestress en voor het vergroten van de biodiversiteit en het realiseren van een groener en aantrekkelijker leefmilieu.

In de rapportage worden voorstellen gedaan voor de toekomstige inrichting van de verschillende deeltrajecten. Hierop wordt bij het opstellen van het ontwerp voor de Geleenbeek, Parklaan Beukenlaan en Wieër doorgeborduurd.

3.3 Masterplan Openbare Ruimte Binnenstad Sittard

Het Masterplan Openbare Ruimte Binnenstad Sittard vormt de contramal van het Masterplan Zitterd Revisited. In het Masterplan Zitterd Revisited wordt nader ingegaan op de verschillende bouwplannen in de binnenstad. Het Masterplan voor de Openbare Ruimte concentreert zich op de inrichting van de openbare ruimte tussen de plannen uit Zitterd Revisited. Beide plannen hebben tot doel de binnenstad van Sittard te revitaliseren en aantrekkelijker, bereikbaarder en leefbaarder te maken.

In het Masterplan wordt de inrichting van de openbare ruimte beschreven aan de hand van verschillende thema's. Water is één van deze thema's, waarbij 'water als ordenend principe' en 'integraal waterbeheer'

belangrijke uitgangspunten zijn. Naast water in de grachten wordt ook het weer zichtbaar maken van de beken beschreven als één van de maatregelen die een positief effect hebben op de herkenbaarheid, belevingswaarde en attractiviteit van de stad.

Naast water is ook groen een belangrijk thema voor de kwaliteit van de openbare ruimte. Daarbij gaat de aandacht met name naar de schootsvelden van Sittard die als open ruimtes bewaard zijn gebleven en een hoge cultuurhistorische waarde vertegenwoordigen. Natte en droge corridors verbinden de schootsvelden met het buitengebied en andersom. De waterlopen maken deel uit van deze groene corridors.

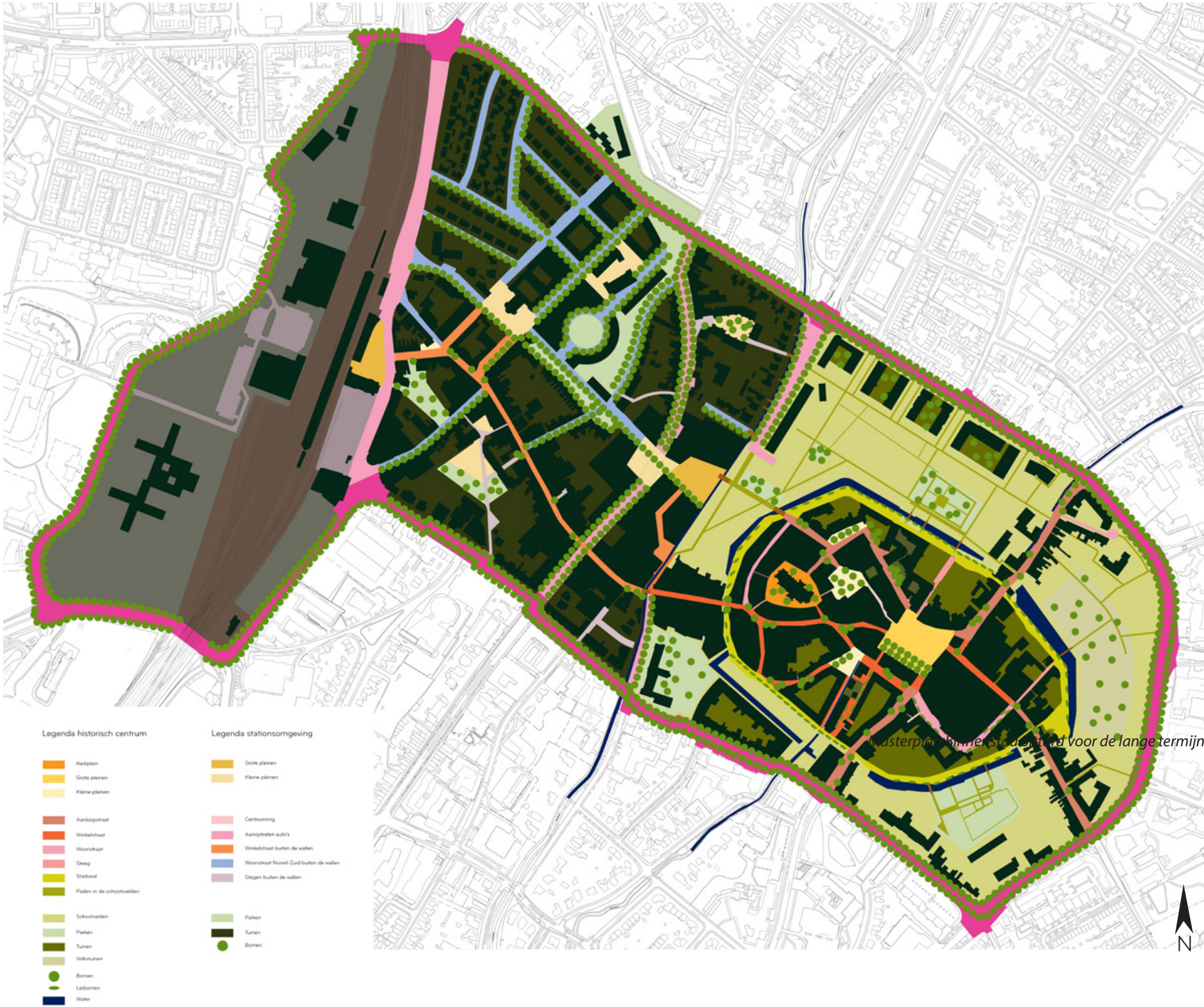
Naast water en groen worden in het Masterplan ook richting gegeven aan wandelen en fietsen. De leefbaarheid van de stad hangt per slot van rekening direct samen met de bereikbaarheid ervan. De gemeente ziet daarbij een belangrijke rol voor openbaar vervoer en langzaam verkeer. Dit betekent dat wordt ingezet op een hoogwaardig fietsnetwerk, dat comfortabel, veilig, samenhangend en direct is.

Ten aanzien van autoverkeer en parkeren wordt aangegeven binnen de wallen zo min mogelijk auto's in de buitenruimte te willen hebben en bestemmingsverkeer voor de binnenstad zoveel mogelijk af te willen wikkelen via de binnenstadsring. Laden en lossen mag plaatsvinden in de ochtend, maar gebruik van grote opleggers in de relatief smalle straten

Water en groen in het centrum

de Geleenbeek, Parklaan en Beukenlaan

dient te worden ontmoedigd, omdat dit storend is tijdens het winkelen en het gebruik van zwaar materiaal de duurzaamheid van de inrichting niet ten goede komt.

Om grip te krijgen op de inrichting van de openbare ruimte omvat het

Masterplan Openbare Ruimte principe-oplossingen voor de cruciale onderdelen van de openbare ruimte en definieert daarbij de materialen en sfeer van de openbare ruimte. In die zin is het Masterplan een gids voor de verdere uitwerking van de van de openbare ruimte van de binnenstad.

Aan de hand van een heldere typologie van de verschillende ruimtes in de stad wordt een aanzet gegeven voor de materialisering en inrichting ervan. Inspiratie daarvoor is de bestaande materialisatie, waarbij veel gebakken materialen zijn toegepast en de Maaslandse renaissance die zich kenmerkt door bakstenen huizen met hardstenen (of mergel) raam- en deuromlijstingen en een rijke detaillering in de gevels. Deze rijke detaillering komt terug in de detaillering van de openbare ruimte met goten, trottoirbanden en hardstenen verhardingen voor deuren, die de inrichting verfijnen en het beeld versterken. De basismaterialen worden op basis hiervan gevormd door de Hollandse baksteen en hardsteen banden.

Uitgangspunten voor de herinrichting van de Parklaan

Het Masterplan Openbare Ruimte maakt onderscheid tussen het gebied binnen de ring (ten noorden van de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat) en buiten de ring. Binnen de ring wordt vervolgens verschil gemaakt tussen het gebied station-Rijksweg noord en de historische binnenstad. De Parklaan ligt op de grens van beide gebieden en wordt toegerekend aan de historische binnenstad.

De straten binnen en rondom het plangebied hebben de volgende aanduidingen:

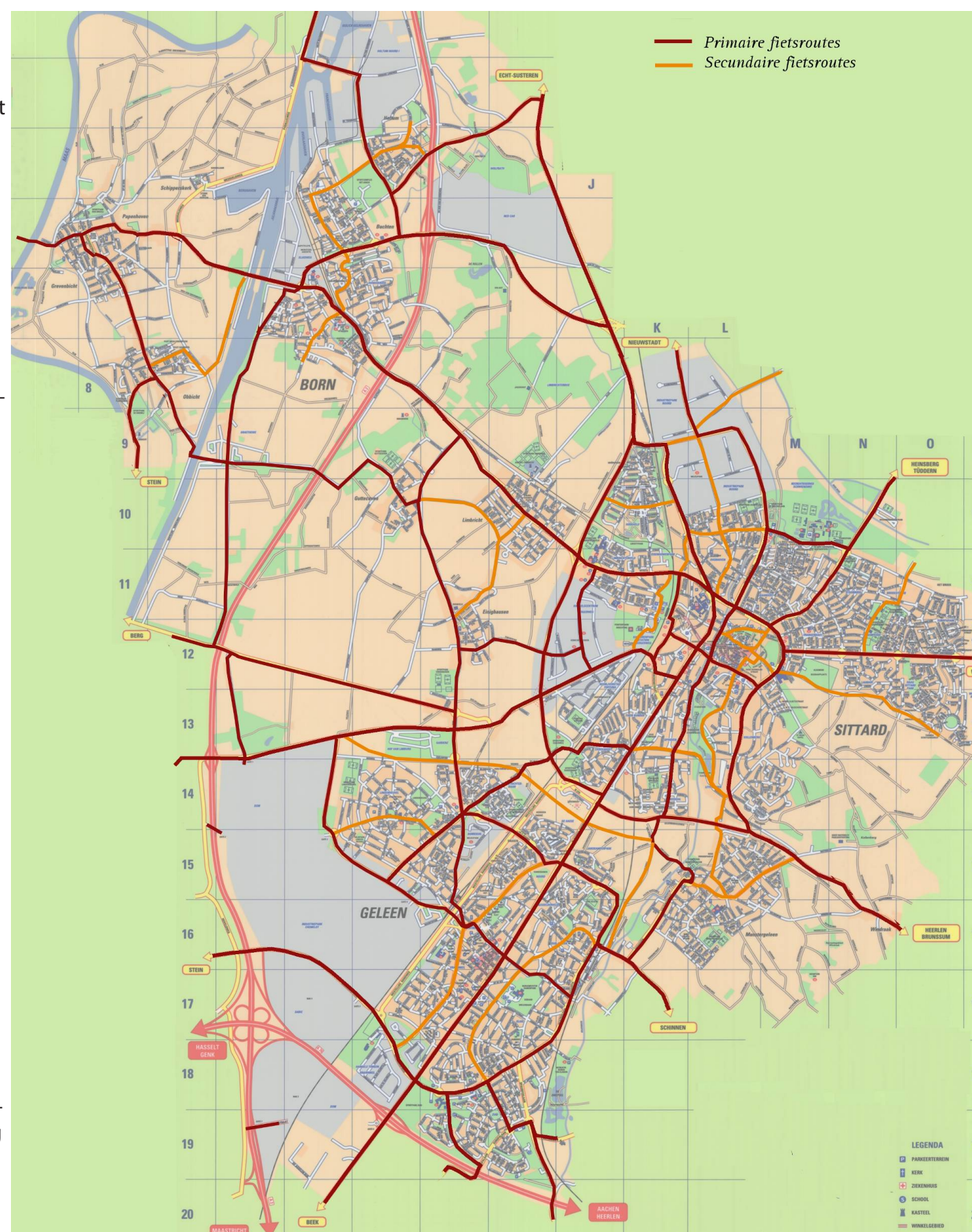
- Brandstraat = Commerciële as door het historisch centrum
Gebakken materiaal (Hollandse klinker), natuurstenen gefreesde goot
- Voorstad = Winkelstraat Stationskwartier
Stoepen langs de gevel, gebakken materiaal in de straat
- Engelenkampstraat-Wilhelminastraat = Ring
Groene laan met bermen tussen fiets en auto. Bomen en haag in de berm
- Sjteegske = Steeg buiten de wallen
Baksteen met her en der een boom
- De Wieër heeft in de systematiek van het Masterplan geen specifieke aanduiding gekregen. Deze weg valt binnen de ring en is qua betekenis vergelijkbaar met het Sjteegske al is deze weg qua verkeersfunctie een stuk belangrijker (laden en lossen, uitgang hotel). Logisch uitgangspunt voor de materialisering is dan ook gebakken materiaal in combinatie met zo veel mogelijk groen.
- Parklaan (noord) is onduidelijk in het Masterplan. De weg kan als vergelijkbaar met de Paardenstraat worden gezien qua materialisering. Gebakken materiaal, hardsteen stoepbanden of smalle molgoot

3.4 Mobiliteitsplan (2013)

Het Mobiliteitsplan van de gemeente Sittard-Geleen benoemt concrete acties en maatregelen. Het Mobiliteitsplan geeft invulling aan de het Mobiliteitsbeeld (2012), dat op zijn beurt een afgeleide is van de Structuurvisie (2010). De hoofd-doelstelling van het Mobiliteitsplan is:

- Een bereikbare en leefbare stad;
- Bereikbaarheid voor autoverkeer betekent geen congestie;
- Bereikbaarheid voor de fiets houdt in een attractief netwerk zonder oponthoud;
- Bereikbaarheid voor OV betekent inzetten op een kernnetwerk en maatwerk voor het vangnet;
- Leefbaarheid is primair aandacht voor verkeersveiligheid, met hoofddoelgroep de fietser;
- Leefbaarheid is efficiënt benutten van bestaande netwerken;
- Duurzaamheid bereiken we door efficiënt ruimtegebruik en stimuleren duurzame verplaatsing.

De realisatiestrategie van het Mobiliteitsplan bestaat uit enerzijds het benoemen en uitvoeren van een aantal structuurversterkende projecten en anderzijds uit een programma aanpak lokale projecten. Voor de eerste categorie is een bijdrage van Provincie of Rijk noodzakelijk. De tweede categorie bestaat uit een groot aantal lokale projecten, die zich lenen voor een programmatische aanpak en wordt sterk gestuurd door verkeersveiligheid, zoals kruispunten en wegvakken waar fietsers en automobilisten gebruik maken van dezelfde infrastructuur. Binnen het plangebied heeft de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat een belangrijke verkeerskundige functie. De kruising met de Parklaan wordt echter niet expliciet genoemd.

Utilitair fietsnetwerk

3.5 Fietsbeleidsplan 2009-2015

Het fietsbeleidsplan Meer op de fiets in Sittard-Geleen! heeft als doel het fietsgebruik te stimuleren en te profileren als alternatief voor de auto op de korte afstand. Uit onderzoek dat is gedaan naar het fietsgebruik blijkt dat er veel knelpunten zijn op het gebied van veiligheid, directheid, comfort en onderhoud van het fietsnetwerk. Ook is er behoefte aan fietsenstallingen. Om meer mensen op de fiets te krijgen is het noodzakelijk dat Sittard-Geleen beschikt over een hoogwaardig fietsnetwerk met goede stallingsvoorzieningen. Om dit te verwezenlijken zet Sittard -Geleen in op de volgende beleidsthema's:

- Veilig en comfortabel fietsen binnen Sittard-Geleen;
- Gemeentelijke hoofdstructuur auto, openbaar vervoer en fiets ontvlechten;
- Werkgebieden en winkelcentra goed per fiets bereikbaar;
- Verbindingen naar omliggende kernen verbeteren;
- Inzetten op kwaliteit en kwantiteit van fietsenstallingen en toegankelijkheid bij belangrijke bestemmingslocaties;
- Barrières (A2, spoorlijn, Middenweg, Julianakanaal, zone tussen Sittard en Geleen en het centrum van Sittard) slechten;
- Onderscheid in 3 fietsnetwerken, te weten primaire, secundaire en recreatieve fietsroutes;
- Recreatief fietsen in en nabij Sittard-Geleen stimuleren;
- Inzetten op mobiliteitsmanagement;
- Publiekacties om het fietsen in Sittard-Geleen een positieve impuls te geven.

Uitgangspunten voor de herinrichting van de Parklaan

Door de Parklaan en de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat loopt een primaire fietsroute. Dit betekent dat fietsen hier moet worden gestimuleerd door maatregelen te nemen die fietsverkeer bevorderen. In de plannen voor de binnenstadsring zoals dat is geformuleerd in het Masterplan voor de Openbare Ruimte wordt dit vertaald door te streven naar vrijliggende fietspaden, gescheiden van het autoverkeer door groen.

Voor de Parklaan zijn geen bijzondere maatregelen omschreven.

Stallingsvoorzieningen Sittard

- 201. Station /Dwarstraat
- 202. Bergstraat/Steenweg
- 203. Overhovenerstraat
- 204. Steenweg /Rijksweg Noord
- 205. Voorstad/ Parklaan
- 206. Haspelsestraat/ bewaakte stalling
- 207. Walstraat
- 208. Walstraat (Bij AH, Blokker, C&A)
- 209. Tempelplein (westzijde)
- 210. Tempelplein (oostzijde), bewaakte stalling
- 211. Rosmolenstraat (Content, hsnr 7)
- 212. Plakstraat
- 213. Gruizenstraat (bij Protestantse kerk)
- 214. Markt (V&D)
- 215. Paardenstraat / Putstraat
- 216. Paardenstraat
- 217. Begijnenhof
- 218. Walramstraat, ziekenhuis
- 219. Rijksweg- Noord (thv van Feestwinkel)

Overzicht stallingsvoorzieningen in en rond het plangebied

Naast de routes zijn ook de stallingsmogelijkheden van belang voor een hoogwaardig fietsnetwerk. In het plangebied ligt één onbewaakte fietsenstalling ter hoogte van de kruising met de Voorstad. In het fietsbeleidsplan heeft deze stalling volgnummer 205. Hierover wordt gezegd dat deze voldoet aan de Fietsparkeur, ruimte heeft voor 24 fietsen en dat behoefte is aan uitbreiding. Handhaven van bestaande stallingsmogelijkheden is dan ook geboden.

3.6 Lichtmasterplan Sittard

Het lichtmasterplan voor Sittard is bedoeld als richtlijn voor een innovatieve en toekomstgerichte ontwikkeling van het nachtelijk stadsbeeld. Het lichtmasterplan sluit aan bij de analyse van de binnenstad zoals deze is opgesteld in het Masterplan Zitterd Revisited en haar contramal Masterplan Openbare Ruimte Binnenstad Sittard. Het lichtmasterplan ondersteunt en versterkt de identiteit van de verschillende pleinen, straten en plekken 's nachts. Elk gebied krijgt in het lichtmasterplan een eigen lichtkleur. De volgende gebieden worden onderscheiden:

- de binnenstad binnen de wal;
- de "ladder" buiten de wal bestaande uit de culturele, commerciële en recreatie-as;
- gebieden binnen de binnenstadsring, maar buiten de centrale bebouwing, rondweg en verbindingswegen;

wing, rondweg en verbindingswegen;

- de commerciële as;
- de groengebieden.

Ook het aanlichten van gebouwen sluit aan bij het bovengenoemde onderscheid tussen gebieden door voor bijpassende lichtkleuren te kiezen. Zo worden torens binnen de stadswal aangeliicht met 2.500-4.000K en torens in de "ladder" met 3.000-4.000K. Daarnaast wordt de lichtsterkte afgestemd op het belang van een plek voor de leesbaarheid van de stad. Belangrijkere gebouwen krijgen een hogere lichtsterkte.

Aansluitende bij de systematiek uit het Masterplan Openbare Ruimte, waarin de binnenstad uiteen gelegd is in verschillende typologieën van wegen, pleinen en plekken zijn in het lichtmasterplan armaturen en lichtkleur en lichtsterkte vastgelegd.

Uitgangspunten voor de herinrichting van de Parklaan

Uitgaande van het lichtmasterplan betekent dit dat de Parklaan en de Wier worden vergelicht met een lichttemperatuur tussen 4.000 en 5.000K. Dit geldt ook voor de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat. Het hotel is in het plan opgenomen in de categorie laag-lage luminantie gevels. Dit betekent 1-2 cd/m².

Nachtkkaart voor de binnenstad van Sittard als resultante van de uitgangspunten voor de verlichting

3.7 Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte

In de Kwaliteitscatalogus is nader uitgewerkt wat het kwaliteitsniveau van inrichting dient te zijn in de verschillende gebieden in de stad. Er worden daarbij vier niveaus onderscheiden: standaard, niveau plus, niveau exclusief en buitengebied.

Voor de binnenstad wordt uitgegaan van niveau plus en niveau exclusief, waarbij het historisch stadscentrum onder exclusief valt. Het gebied station-Rijksweg noord is een mengvorm tussen plus en exclusief. Uitgangspunt voor het ontwerp is om zo dicht mogelijk aan te sluiten op de kwaliteitscatalogus. Indien van de standaard wordt afgeweken wordt dit expliciet beschreven in de toelichting op het ontwerp (H4).

Exclusief

De inrichting bestaat uit zeer luxe bouwstoffen en elementen, mogelijk deels of geheel speciaal vervaardigt voor de locatie. Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met standaardisering en beheerbaarheid. Ten aanzien van materialisering betekent dit dat de verharding bestaat uit straatbaksteen in combinatie met natuursteen of maatwerk. Daar waar sprake is van straatmeubilair worden in principe onderstaande materialen toegepast:

- Verlichting: Nostalgisch mast met Haagse Kap / Nostalgisch wandsteun met Leidse Kap of conische paaltop 4,0m met BDS570 “Berlin”;
- Afvalbakken: Bammens /Bipole/Prestige;
- Banken: Samson Montseni;
- Fietsenklemmen: Velopa Tulip;
- Spijlenhekwerk: Heras Juventas of B&G EDU, kleur zwart of RAL 7016.

Plus

De inrichting bestaat uit zorgvuldig geselecteerde op elkaar en de (gebouwde) omgeving afgestemde luxe bouwstoffen en elementen. Er is sprake van grote mate van standaardisering en beheerbaarheid. Voor wat betreft elementen in de openbare ruimte is terughoudendheid in aantal en voorkomen randvoorwaarde. Voor het gebruik van materialen voor verharding betekent dit dat gebruik gemaakt wordt van straatbaksteen of eventueel asfalt in de rijbaan. Opsluitbanden zijn van beton, eventueel in kleur of met toplaag. Het straatmeubilair dat in deze gebieden gebruikt kan worden bestaat uit:

- Verlichtingsarmaturen: Nostalgisch mast met Haagse Kap / Nostalgisch wandsteun met Leidse Kap of conische paaltop 4,0m met BDS570 “Berlin” of conische paaltop 4,0m met KFK of conische paaltop 6,0m met Brisa of conische mast 8,0m met Teceo 1;
- Afvalbakken: Bammens Capitole/Bipole/Prestige;
- Banken: Samson Montseni;
- Fietsenklemmen: Velopa Tulip;
- Afzetpalen: VAP recycle kunststof of maatwerk;
- Spijlenhekwerk: Heras Juventas of B&G EDU, kleur zwart of RAL 7016.

Standaard

Het gebied buiten de ring, Parklaan zuid en de Beukenlaan vallen volgens de systematiek van de Kwaliteitscatalogus onder het standaard niveau. Voor de verharding betekent dit:

- Rijbanen en parkeerstroken in betonklinkers (keiformaat) of asfalt met diverse mogelijke slijtlagen;
- Voetpaden in 30 x 30cm betontegels;
- Opsluitbanden van beton.

Het toe te passen straatmeubilair bestaat uit:

- Verlichting: Conische paaltop 4,0m met KFK of conische paaltop 6,0m met Brisa of conische mast 8,0m met Teceo 1;
- Banken: Samson Montseni (of Velopa BN bank hout);
- Afvalbakken: Bammens Capitole/Bipole/Prestige;
- Fietsenklemmen: Velopa tulip RVS of RAL 7016;
- Afzetpalen: VAP recycle kunststof;
- Spijlenhekwerk: Heras Juventas of B&G EDU, kleur zwart of RAL 7016.

4 Analyse

4.1 Algemeen

De herinrichting van de Geleenbeek en Parklaan moeten een stevige impuls geven aan de klimaatadaptieve stad Sittard, waarin de beek op een ecologische en klimaat robuuste wijze geïntegreerd wordt met het stedelijke milieu. Concreet moeten de volgende resultaten worden bereikt:

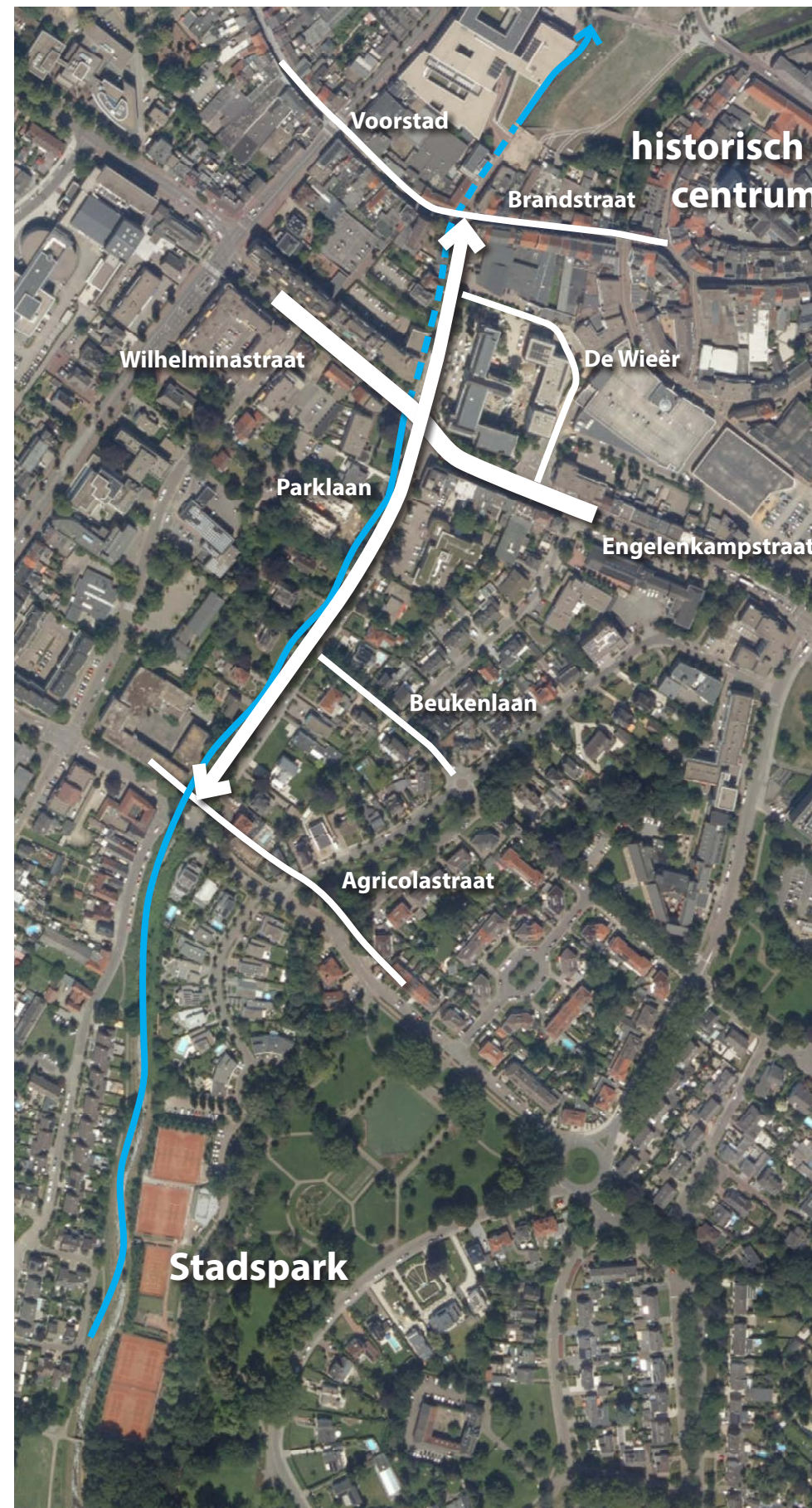
- Verhoogde klimaatbestendigheid;
- Bescherming tegen overstromingen voor een 1:100 gebeurtenis in 2050;
- Herstelde morfologische en ecologische kwaliteit Geleenbeek (Keutelbeek);
- Gerealiseerde groene verbinding door stad;
- Gesaneerde riooloverstorten;
- Beekdal beleefbaar en toegankelijk gemaakt;
- Verbeteren van de kwaliteit van de inrichting openbare ruimte;
- Het verbeteren van de doorstroming van het verkeer (verkeersafwikkeling, verkeersveiligheid);
- Maatregelen zijn efficiënt, duurzaam en indien toepasbaar innovatief.

De Parklaan is een belangrijke verbindingsstraat in de stad vanwege de cultuurhistorische betekenis, maar ook als verbinding tussen de binnenstad (Voorstad) en het belangrijkste park van Sittard, het monumentale Stadspark. In die zin is het één van drie verbindingen tussen het historisch stadscentrum en het stadspark. De andere twee zijn de Kastanje-laan, waarlangs de Molenbeek ligt en de Vijverlaan-Schuttestraat, die de oostelijke verbinding vormt en vooral een autoverbinding is. De Parklaan onderscheidt zich van de andere twee doordat dit van de genoemde verbindingen een belangrijke langzaamverkeersverbinding voor met name fietsers is. De aanwezigheid van de Geleenbeek (of Keutelbeek) als onderdeel van het profiel van de weg versterkt de verbijzondering van deze weg nog eens.

Parklaan zuid

de Geleenbeek, Parklaan en Beukenlaan

Ligging van de Parklaan in de omgeving

De Geleenbeek is niet alleen een belangrijke beek voor het verleden van Sittard, maar is, samen met de Geul één van de twee grootste beeksystemen van Zuid-Limburg. De Geleenbeek ontspringt ter hoogte van Benzenrade en mondt uiteindelijk ca 45km later uit in de Oude Maas ter hoogte van Echt. De beek is dan ook niet alleen van belang voor Sittard, maar voor een groot deel van Limburg.

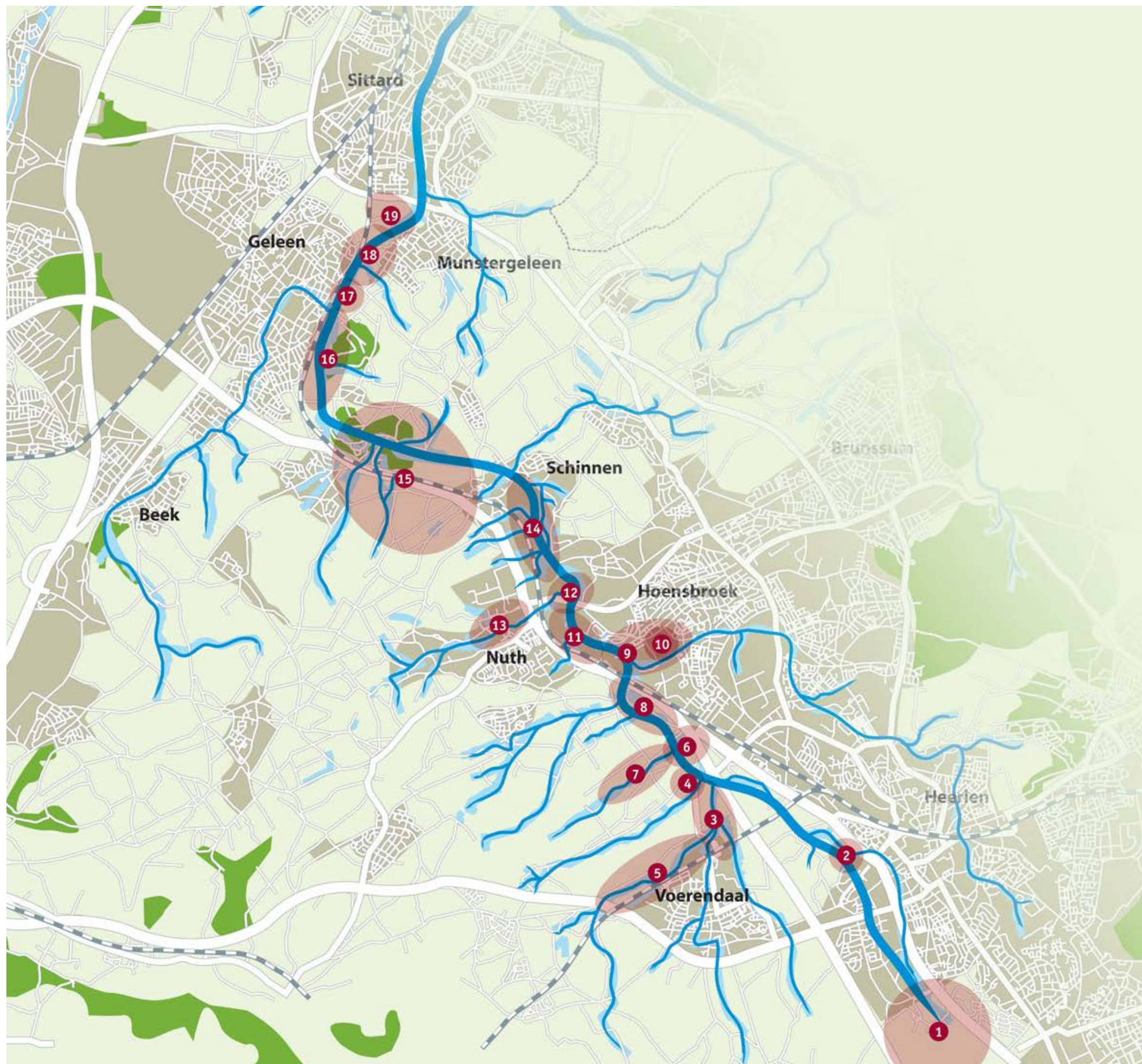
Het grootste deel van de beek loopt door landelijk gebied. De beek heeft daar een natuurlijk karakter met natuurvriendelijke oevers, een kronkelend verloop, halfverharde wandelpaden en eenvoudige voetgangersbruggen en bankjes. Kenmerkend voor de beek is de toepassing van stapelstenen op plekken waar de oever verstevigd moet worden, als bekleding van landhoofden voor bruggen of als uitstroom van de overgebleven overstorten.

Vanaf de Middenweg schiet de Geleenbeek het stedelijk gebied in, waarbij het gebied tussen de Middenweg en de Agricolastraat te karakteriseren is als tussengebied. De beek heeft hier een zo landschappelijk mogelijk karakter met flauwe oevers en eenvoudige halfverharde paden, terwijl tegelijk al diverse stedelijke functies in de directe nabijheid liggen, zoals de tennisvelden, de waterspeelplaats en de scouting. Ook de padendichtheid is groter dan langs andere delen van de beek. In dit gebied is er echter nog steeds relatief veel ruimte voor de beek en zijn natuurlijke processen.

Vanaf de Agricolastraat loopt de beek door het stedelijk gebied en krijgt de Geleenbeek steeds minder ruimte om uiteindelijk zelfs ondergronds te gaan. De beek belandt daarmee in een gebied dat niet te vergelijken is met andere delen van het tracé van de beek. Tegelijk is het toepassen van een natuurlijke inrichting met groene taluds, natuurlijke oeverbeplanting en stapelstenen daar waar muren of andere voorzieningen noodzakelijk zijn een logische keuze ten aanzien van de materialisering van de beek.

Kruising Parklaan met de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat

Overzicht project Corio Glana

Daarnaast zal de materialisering ook reageren op de omgeving waar de beek doorheen loopt. Bijvoorbeeld door te kiezen voor gemetselde muren in de binnenstad in plaats van stapelstenen.

In het plangebied is nog maar weinig ruimte voor de beek beschikbaar en is de beek voor een deel zelfs overkluisd. Terugbrengen van de beek in het stadsbeeld is dan ook geen gemakkelijke opgave in het binnenstedelijk gebied. Het ruimtebeslag van de beek gaat onvermijdelijk gepaard met het verkleinen van de ruimte voor andere gebruikers, in dit geval autoverkeer en parkeren. Daarin schuilt tegelijk een kans voor een kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte: terugdringen van het ruimtebeslag door auto's en ruim baan voor wandelaars, fietser, water en groen.

Het herinrichtingstraject van de Geleenbeek tussen de Agricolastraat en de Voorstad kan worden opgesplitst in drie samenhangende deeltrajecten:

- Parklaan zuid met een groen karakter met vrijstaande huizen en grote tuinen. De bruggen over de beek zijn onderscheidend voor dit deel van de stad.
- Kruising met de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat, de binnenstadsring
- Parklaan noord met een stenig karakter, dicht tegen de binnenstad aan.

Het ontwerp voor de hier boven genoemde deelgebieden bestaat in de eerst plaats uit het ontwerpen van een goed profiel waarin voldoende ruimte is voor de verschillende functies met bijbehorende materialisatie en detaillering. Het gaat dan om: water in de vorm van de Geleenbeek, maar ook hemelwater, verkeer (autoverkeer, wandelaars, fietsers, parkeren) en ecologie. Elk deelgebied kent een eigen problematiek en een eigen opgave, die hierna wordt beschreven.

4.2 Opgave Parklaan-zuid

In deelgebied Parklaan zuid bestaat de opgave uit het zoeken naar ruimte voor het vergroten van het doorstroomprofiel van de beek in combinatie met het versterken van de ecologische verbinding en het parkachtige, groene karakter. Het aanpassen van de particuliere bruggen (verlengen en verhogen) is daarbij een vereiste.

De voormalige LTS aan de Agricolastraat wordt binnenkort gesloopt. Hier raakt de Geleenbeek aan een gebied dat opnieuw ingericht zal worden met een nieuwe functie en bijbehorende nieuwe bebouwing. Hier ontstaat dan ook de kans om in samenhang met deze nieuwe ontwikkeling een bijzondere plek aan het water te ontwikkelen.

De Beukenlaan maakt deel uit van het plangebied, omdat ook hier de riolering vervangen moet worden en de huidige inrichting met de

beuken niet meer voldoet. Langs de Beukenlaan staan aan weerszijden volwassen beuken, die te groot zijn geworden voor het relatief smalle straatprofiel, die daardoor veel licht weg nemen. Daarnaast drukken de wortels van de bomen de trottoirs op, waardoor deze slecht begaanbaar zijn geworden voor mensen die slecht ter been zijn en/of gebruik maken van een rollator. Maar ook voor mensen met een kinderwagen natuurlijk.

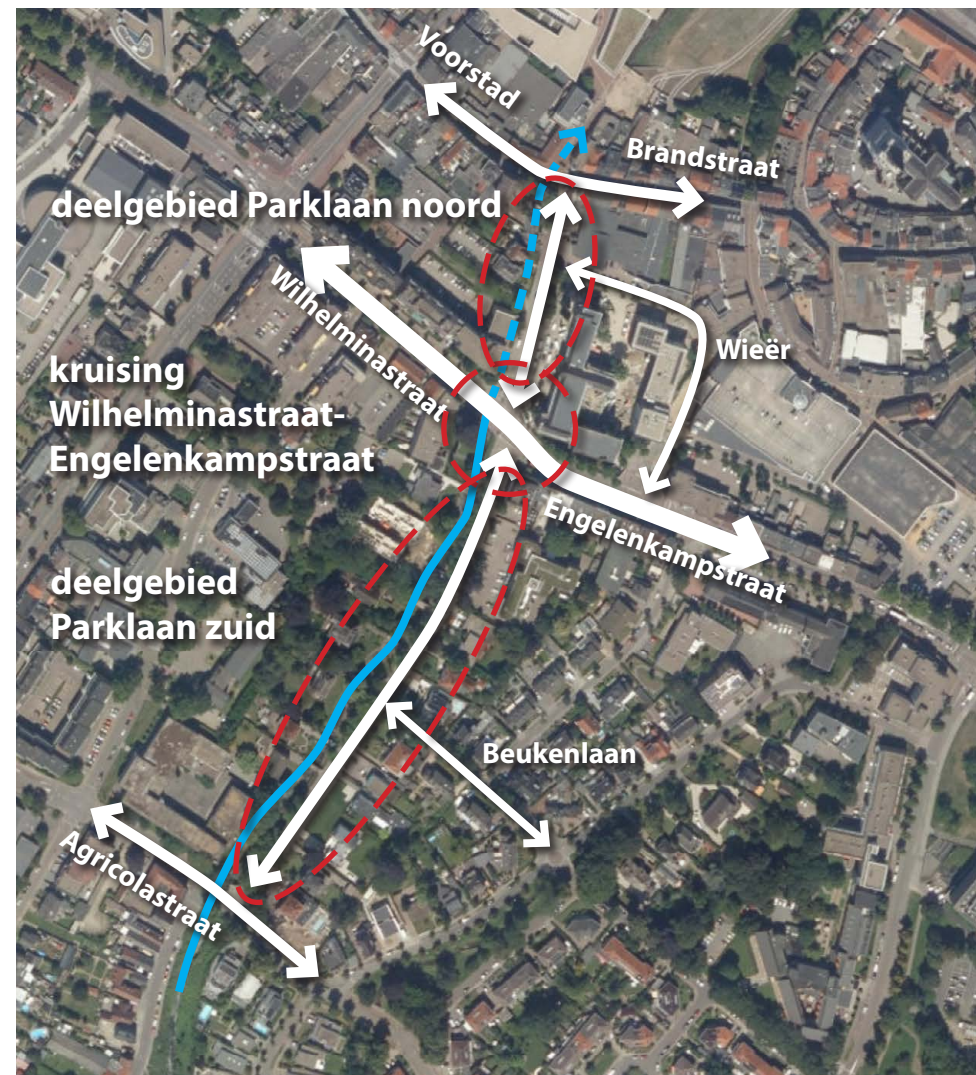
De opgave voor de herinrichting van de Beukenlaan lijkt dan ook beperkt tot het vervangen van de bomen door een boomsoort die beter past in het straatbeeld en vervangen van het riool en de verharding, in combinatie met het op een goede manier inpassen van het afkoppelen van hemelwater. Een opgave overigens die integraal onderdeel uitmaakt van de opdracht voor de herinrichting van het gehele plangebied.

4.3 Opgave kruising Engelenkampstraat

De kruising van de Geleenbeek met de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat kent een eigen problematiek. De doorstroomfunctie van de binnenstadsring heeft in verkeerskundig oogpunt prioriteit. De ruimtelijke opgave op deze kruising is het verduidelijken van de oversteek van de Geleenbeek. Omdat in de Engelenkampstraat veel kabels en leidingen liggen is een vrije overspanning niet mogelijk en dient de brugbeleving anders vorm gegeven te worden.

4.4 Opgaven Parklaan-noord

De opgave voor het deelgebied Parklaan noord ligt in het zoeken naar ruimte om de beek weer zichtbaar te maken en tegelijk voldoende ruimte te houden voor de verkeerskundige afwikkeling in de vorm van autoverkeer (laden en lossen, bestemmingsverkeer) en langzaam verkeer (fietsers en voetgangers).

Deelgebieden

De ontkluiting van de beek in dit gebied betekent daarnaast dat vier nieuwe bruggen noodzakelijk zijn. Drie bruggen dienen ter ontsluiting van woningen (appartementencomplex Delhounge, Parklaan 7 en Casa Mia) en één brug verbindt de Parklaan met het Steegske.

Met de komst van het hotel in het voormalige Bisschoppelijk College ontstaat de kans om het brede voorterrein van het hotel integraal onderdeel te maken van de openbare ruimte met verblijfskwaliteit en kansen voor groen. Ook rond de kruising Voorstad ontstaat de mogelijkheid om de Geleenbeek weer zichtbaar te maken als onderdeel van de stad en tegelijk een bijzonder plek te realiseren waar verschillende elementen samen komen.

De herinrichting van de Parklaan-noord heeft effect op de Wieër. De verkeersfunctie van de Wieër wordt meegenomen bij de planvorming omdat deze moet worden aangepast als gevolg van het instellen van eenrichtingsverkeer op de Parklaan noord. De inrichting van de Wieër sluit niet aan bij de hoogwaardige inrichting die verwacht mag worden binnen de binnenstadsring. Deze wordt opgepakt binnen een eigen project. Waarbij de inrichting van de Wieër als volwaardig onderdeel van de binnenstad centraal staat.

Parklaan noord

de Geleenbeek, Parklaan en Beukenlaan

Wieër

Beukenlaan

5 Ontwerp

5.1 Hoogwaterbestendige en natuurlijke Geleenbeek

Uitgangspunt voor het ontwerp van de Geleenbeek is dat een hoogwatergolf, die statistisch 1 keer per 100 jaar voorkomt, veilig de stad kan passeren. Deze situatie komt overeen met een afvoer in de Geleenbeek van 48 kubieke meter per seconde. Wateroverlast ontstaat pas wanneer het beekpeil zo hoog is, dat beekwater over de dorpelhoogte een gebouw instroomt. Tijdelijk water op straat wordt niet tot wateroverlast gerekend. Daarnaast dient de beek zo natuurlijk mogelijk te zijn, zodat de beek en beekoevers geschikt zijn voor de migratie van watergebonden en landgebonden soorten. Zoals eerder geconstateerd, voldoet de huidige inrichting van de beek niet aan bovenstaande criteria. De Geleenbeek stroomt in een betonnen bak, het doorstroomprofiel is te klein, de bruggen zorgen voor opstuwing en de overkluisde beek is te krap.

Uit hydrologische berekeningen is gebleken dat de bruggen in de Parklaan-zuid minimaal een overspanning van 8 meter moeten hebben en de onderkant van de bruggen niet lager mag zijn dan het wegniveau van de Parklaan. De bruggen in Parklaan-zuid worden dus verlengd en verhoogd. De vloer van de betonnen bak blijft ook in de toekomst gehandhaafd in verband met het effect van het toepassen van een open bodem op de grondwaterstanden rond de beek en de mogelijke gevolgen hiervan op de fundering van de aangrenzende woningen. De opstaande betonnen muren zullen wel verdwijnen. Aan de zijde waar de beek grenst aan de voortuinen van de bewoners wordt de bestaande betonnen muur vervangen door een stapelstenen muur. Langs de overzijde van de beek (de rechteroever) komt een zo flauw mogelijk talud te liggen. Op deze manier wordt ruimte gecreëerd voor de doorstroming van het water in hoogwatersituaties en ontstaat er ontwikkelingsruimte voor de natuur.

Voor de open gemaakte beek in Parklaan-noord met aan weerszijden verticale wanden is een minimale doorstroombreedte tussen de wanden van 6 meter berekend. Deze doorstroombreedte geldt ook voor de kruising met de Engelenkamp. Bij deze beekbreedte is het mogelijk de Geleenbeek tweezijdig te voorzien van looprichels voor kleine landgebonden soorten. In de Haspelsestraat blijft de huidige overkluizing gehandhaafd.

Als alternatieve oplossing voor het verlengen en verhogen van de bruggen in de Parklaan-zuid is de mogelijkheid van een hoogwater-bypass onderzocht, bijvoorbeeld door de Parklaan als waterstraat in te richten. Uit berekeningen is echter gebleken dat zelfs 60 cm verlaging van de Parklaan in combinatie met behoud van de huidige bruggen niet leidt tot significante daling van het beekpeil tijdens piekafvoeren. De optie hoogwater-bypass is daarmee komen te vervallen.

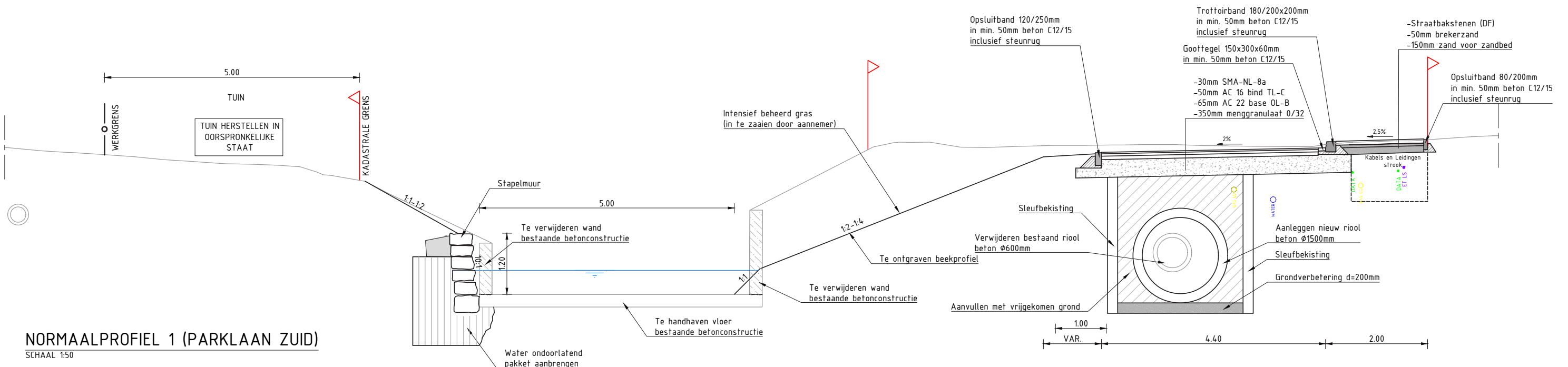
Voor de vormgeving van de nieuwe bruggen is het belangrijkste uitgangspunt dat deze aansluiten bij de architectuur van de bijbehorende woning. Dit uitgangspunt vloeit voort uit de rapportage van het bouwhistorisch onderzoek naar de bruggen in de Parklaan (Cultuurhistorische Waardstelling bruggen Geleenbeek Parklaan, ir. A. Viersen, augustus 2020). Ontwerp van de bruggen vormt een apart ontwerptraject, waarbij samen met de bewoners de vormgeving van de nieuwe bruggen plaats vindt.

Op de rechteroever is extra ruimte voor verflauwen van de taluds langs de beek gevonden door het parkeren uit de Parklaan te halen. Uit een parkeeronderzoek is naar voren gekomen dat het parkeren in de Parklaan

kan worden opgeheven. In de Beukenlaan blijft het parkeren behouden. Daarnaast is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om de Parklaan om te vormen naar een eenrichtingsstraat. Beide aanpassingen leveren een ruimtewinst op van ca 2,5m. Deze ruimte wordt ingezet voor het vergroten van de groene ruimte langs de beek.

Het ontwerp voldoet aan de gestelde hydrologische en ecologische eisen. Wateroverlast tijdens hoogwater is tot een minimum beperkt en de beek functioneert als ecologische verbinding. Door realiseren van flauwe natuurvriendelijke oevers langs één zijde van de beek ontstaat tegelijk een voor de natuur waardevolle overgang van nat naar droog. Hier kunnen verschillende planten en dieren (insecten, kleine zoogdieren) van profiteren. De natuurwaarde van deze overgang staat of valt bij het beheer ervan. De stapelmuur is een heldere grens tussen de ecologisch beheerde beek en de tuinen van de bewoners. Ecologisch beheer betekent dat de oever van de beek één of twee maal per jaar gefaseerd gemaaid zal worden. Hoger op het talud zal intensiever beheer plaats moeten vinden, zodat de doorstroming in geval van hoog water niet te veel gehinderd wordt.

In de Engelenkamp en Parklaan-noord liggen veel kabels en leidingen. In overleg met de NUTS-bedrijven wordt een plan gemaakt om de noodzakelijke verleggingen van kabels en leidingen mogelijk te maken. Tegelijk is ook de maakbaarheid nog een belangrijk aandachtspunt, omdat tijdens de herinrichting de doorstroming gegarandeerd moet blijven en er geen schade aan gebouwen mag ontstaan.

5.2 Parklaan zuid

De opstaande betonnen randen van betonnen bak verdwijnen in deelgebied Parklaan zuid, waardoor de beek een veel natuurlijker uitstraling krijgt. De inrichting van de rechteroever wordt zo natuurlijk mogelijk, dit betekent dat er ruimte is voor riet en andere oevervegetatie. Op de grens met de tuinen is een stapelstenen muur aangebracht ter vervanging van de betonnen muur. De aanwezigheid van kabels en leidingen en de imposante rode beuk leiden er toe dat in het noordelijk deel, ter hoogte van het appartementencomplex "De Meister" aan weerszijden van de beek de muur wordt opgetrokken tot maaiveldhoogte. Op deze manier vormt dit tevens de inleiding tot het deel van de beek ten noorden van de Engelenkampstraat, waar de beek aan weerszijden door een muur begrensd wordt. De Parklaan zelf wordt benaderd als onderdeel van de parkruimte. Het versmallen van de rijbaan in combinatie met het toevoegen van groepjes bomen die de rijbaan "oversteken" naar de tuinen van de bewoners staan versterken dit gevoel.

De breedte van de verharding wordt teruggebracht naar 4,4m voor auto- en fietsverkeer. Het trottoir voor de huizen wordt inclusief opsluitband 2m breed. Uit het verkeersonderzoek is gebleken dat éénrichtingsverkeer op de Parklaan geen negatieve gevolgen heeft voor de verkeersdruk op andere plekken in de stad, mits de richting van het autoverkeer van zuid naar noord is. Uiteraard blijft fietsverkeer wel in twee richtingen mogelijk. Het parkeeronderzoek heeft duidelijk gemaakt dat op de Parklaan-Beukenlaan behoefte is aan 6 openbare parkeerplaatsen. Deze worden in de Beukenlaan gerealiseerd, zodat de breedte van de rijbaan in de Parklaan zo ver mogelijk terug gebracht kan worden.

De materialisering van de Parklaan is een mengvorm tussen "standaard" en "plus". Hiervoor is gekozen om duidelijk te maken dat de Parklaan een belangrijke verbinding door het stedelijk weefsel vormt, als één van de drie verbindingen tussen het historisch centrum en het Stadspark. Er is voor gekozen de trottoirs uit te voeren in gebakken klinkers, refererend aan de materialisering van het centrum. Voor de rijbaan is gekozen voor asfalt in verband met het comfort voor fietsers en geluid.

Hemelwater wordt zowel op de Parklaan als op de Beukenlaan afgekoppeld, waarbij het regenwater dat op de Parklaan valt via het groene talud de beek in stroomt. In de Beukenlaan wordt het water ter hoogte van de aansluiting met de Parklaan opgevangen en stroomt vervolgens via een bodempassage in de beek.

Parklaan zuid

Enkele visualisaties van de toekomstige inrichting

Beplantingsplan

Beplantingsplan

De beplanting bestaat uit twee typen: inheemse soorten vormen het casco van de beplanting, tweede laag van meer exotische soorten plaatst accenten. Het inheems casco bestaat uit 4 soorten:

- zomereik (Quercus robur)
- linde (Tilia cordata)
- esdoorn (Acer pseudoplatanus)
- en verder her en der langs de beek enkele elzen (Alnus incana)

De tweede laag van beplanting zorgt voor enkele accenten binnen het casco van de inheemse beplanting. Dit zijn soorten met een opvallende bloeiwijze, een bijzondere vrucht, herfstkleur of stam (in de tekening hiernaast aangegeven met een cursieve letter). De nieuw aan te planten bomen in de tuinen behoren tot deze beplanting. Op enkele plekken worden dezelfde soorten ook in het groen langs de beek gezet, zodat poorten ontstaan waar de beplanting oversteekt van de tuin naar de beekzone en vice versa. Voor de bewoners is een keuzelijstje opgesteld en

besproken tijdens voortuingsgesprekken. Hiermee is duidelijkheid ontstaan over de aan te planten soorten. In de tekening is aangegeven om welke soorten soorten dit gaat.

De tweede accentlaag van beplanting bestaat uit:

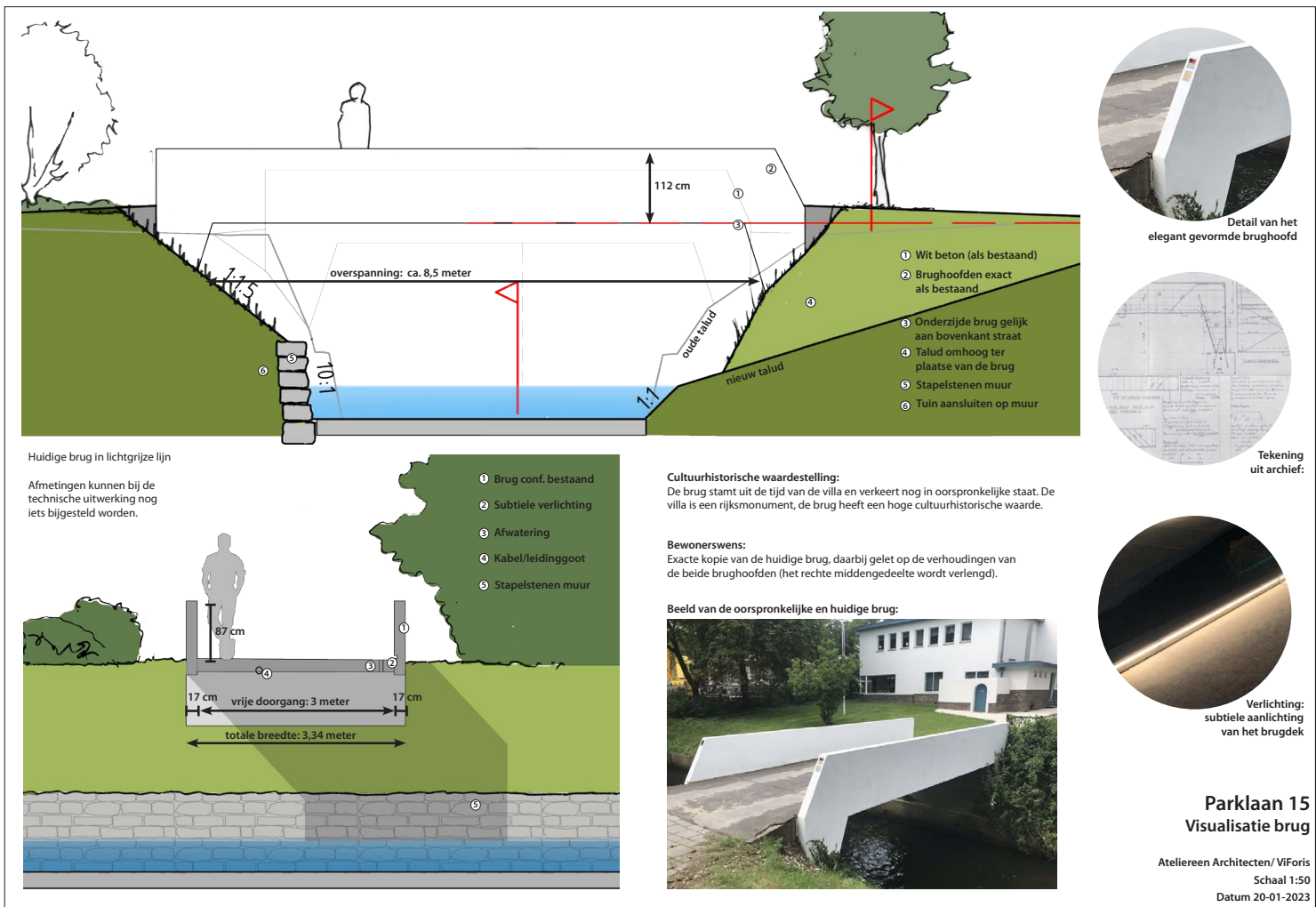
- Parklaan 36: Gele valse Christusdoorn (Gleditsia triacanthos 'Sunburst')
- Parklaan 34-32: Meerstammige Japanse schijniep (Zelkova serrata) Deze komt terug aan de overzijde in het groen.
- Parklaan 30: Koekjesboom (Cercidiphyllum japonica)
- Beukenlaan 12: Krentenboompje (Amelanchier arborea 'Robin Hill') Ook deze komt terug in de groenzone langs de beek
- Parklaan 24: Gele valse Christusdoorn (Gleditsia triacanthos 'Sunburst')
- Parklaan 22: Japanse magnolia (Magnolia kobus) of Trompetboom (Catalpa bignonioides)
- Parklaan 13: Koekjesboom (Cercidiphyllum japonica)
- Deze wordt eveneens aan de overzijde van de rijbaan herhaald.

Langs de beek staan verder nog enkele bijzondere soorten:

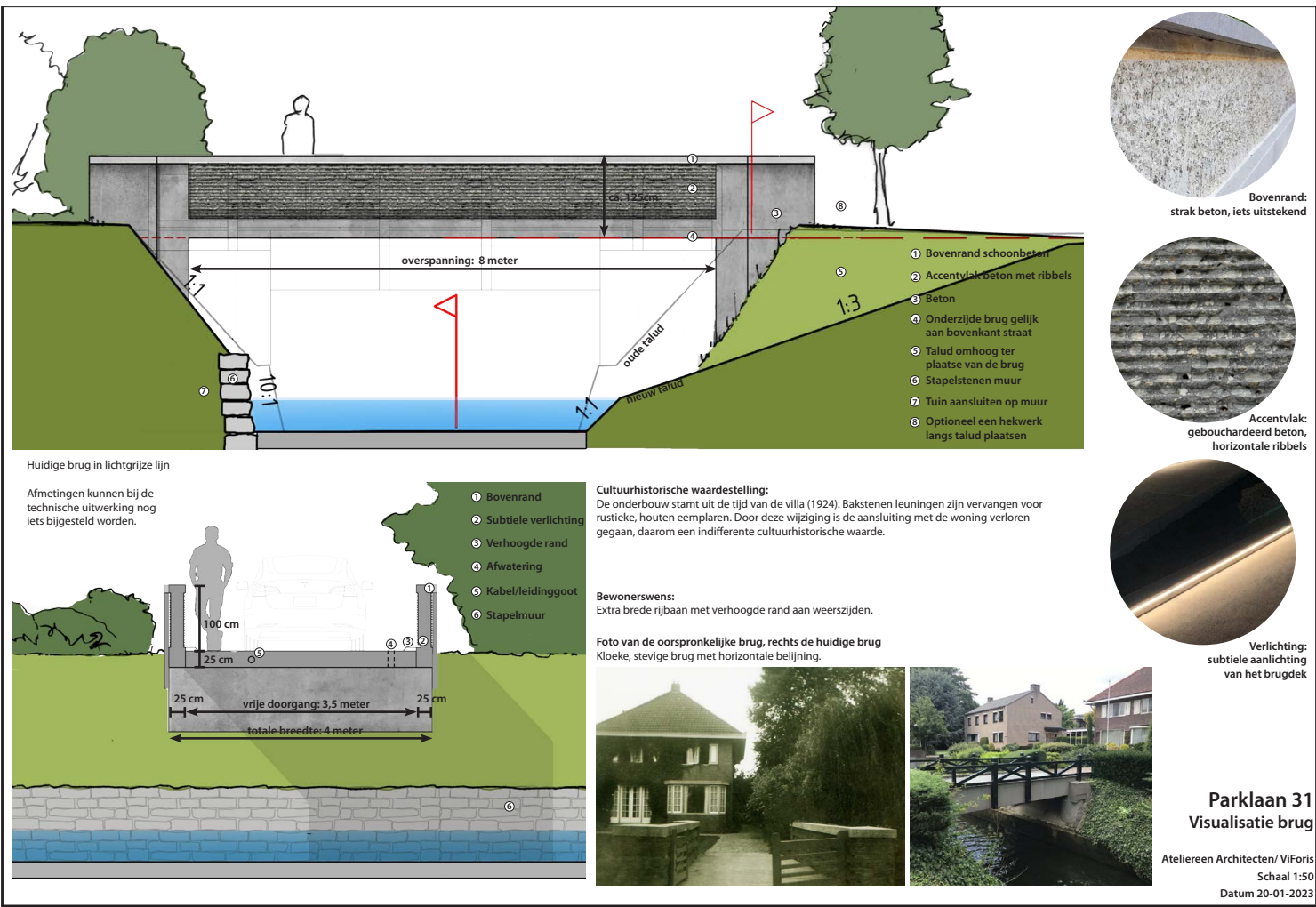
- Ter hoogte van de Agricolastraat: Amerikaanse amberboom (Liquidambar styraciflua) ter markering van de oversteek.
- Ter hoogte van de Beukenlaan als markering: treurwilg (Salix sepulcralis 'Tristis')
- Ter hoogte van Zuyderland een herhaling van het groepje krentenboompjes op stam (Amelanchier arborea 'Robin Hill') dat iets zuidelijker staat.

Bruggen

Als gevolg van het vergroten van het doorstroomprofiel van de beek is het noodzakelijk dat de bruggen over de Geleenbeek nagenoeg allemaal vervangen moeten worden. Het ontwerp van de bruggen volgt een apart ontwerptraject. Hieronder enkele voorbeelden van de bruggen.

Brug bij Parklaan 15

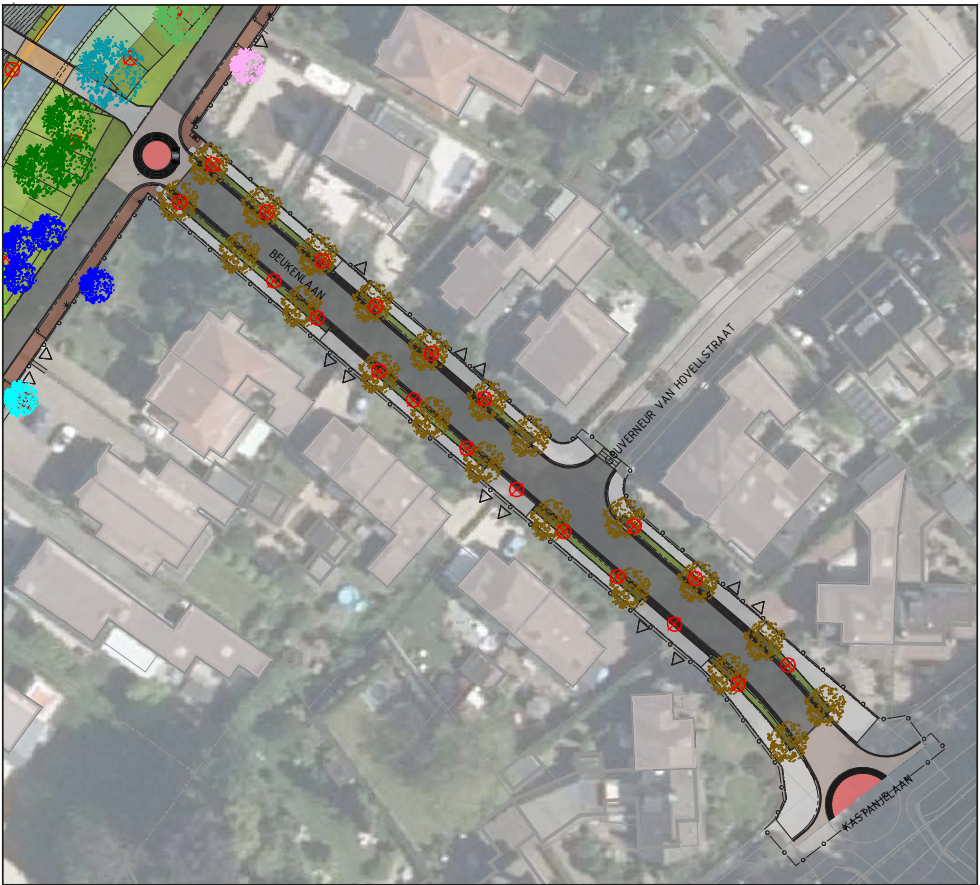
Brug bij Parklaan 31

Beukenlaan

In de beukenlaan wordt de riolering vervangen. De bestaande beuken zorgen op dit moment voor veel overlast door opdrukken van de trottoirs en voor veel schaduw in deze relatief smalle straat. Daarbij komt dat de verwachting is dat de beuken het vervangen van de riolering niet zullen overleven, ook omdat de gezondheid van een aantal van de beuken matig is. De Beukenlaan is daarom meegenomen in dit plan.

Het profiel van de weg zal niet veel veranderen. Belangrijkste verandering is dat de hoeveelheid verharding in de straat wordt teruggebracht door de nieuwe bomen in plantstroken te plaatsen in plaats van in kleine boomspiegels. De invulling van de plantstroken kan bestaan uit vaste planten, maar ook uit een blokhaag van veldesdoorn (Acer campestre). Dit is afhankelijk van de keuze van de bewoners. Ten aanzien van de boomsoort is vooralsnog gekozen voor een haagbeuk (Carpinus betulus ‘Frans Fontaine’).

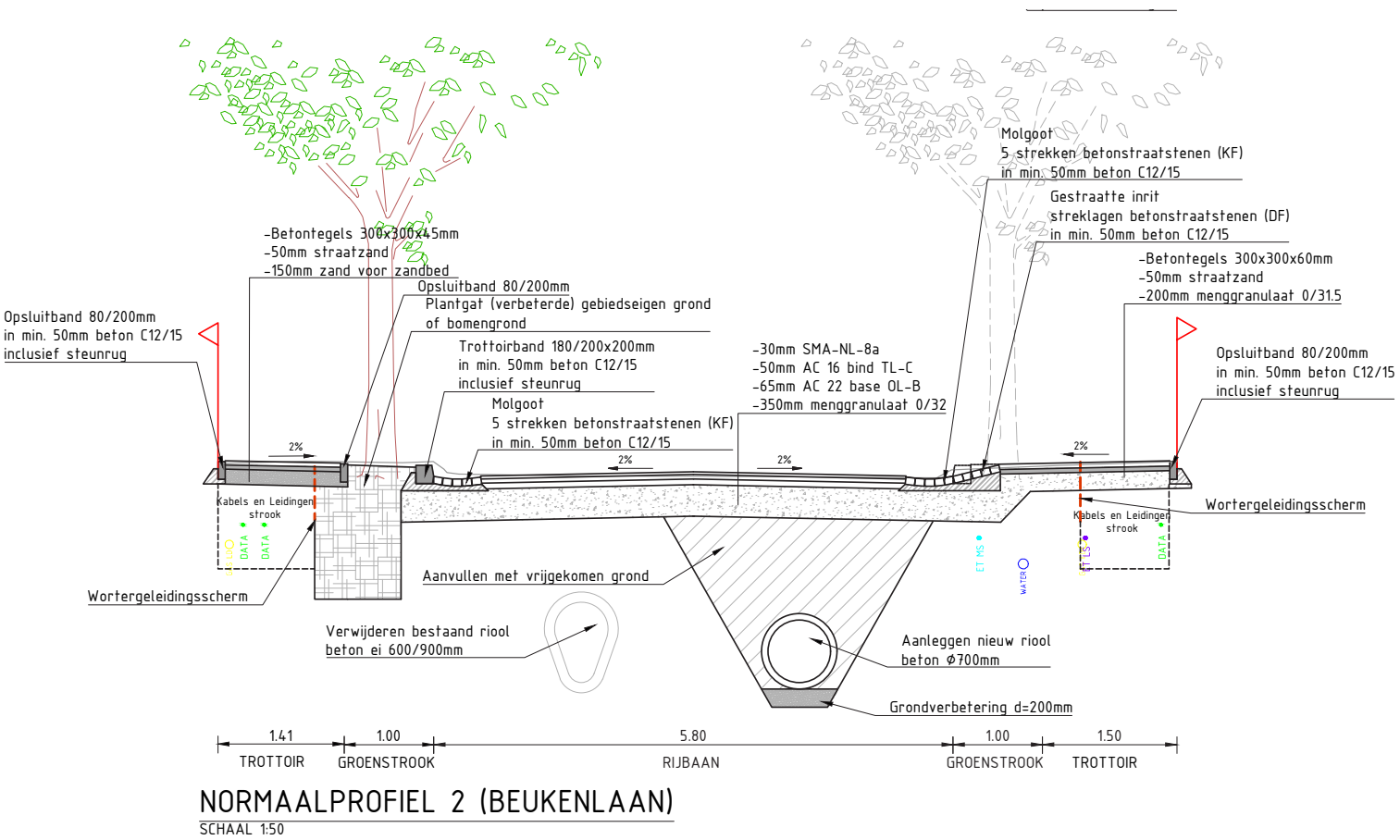
De materialisering sluit aan op inrichtingsniveau “standaard” uit de catalogus. Dit betekent dat de trottoirs bestaan uit grijze betontegels van 30 x 30cm en de rijbaan uit asfalt.

Beukenlaan

Haagbeuk 'Frans fontaine'

5.3 Kruising met de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat

De kruising met de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat hangt nauw samen met het (toekomstig) ontwerp voor deze wegen, die deel uitmaken van de ringweg rondom het centrum. Voor de kruising is een verkeerskundig ontwerp gemaakt dat zoveel mogelijk aansluit bij de uitgangspunten uit het Meerjarenplan Openbare Ruimte voor de inrichting van de ring en bij het gewijzigde verkeerskundige functioneren, waarbij de Parklaan wordt uitgevoerd als eenrichtingsweg van zuid naar noord.

Naast het verkeerskundig functioneren is de kruising van de Geleenbeek met de ring een belangrijk uitgangspunt. Gezien de grote hoeveelheid kabels en leidingen die in de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat liggen is een brug met vrije overspanning niet haalbaar. Er is daarom voor gekozen ook in de toekomstige situatie uit te gaan van een koker onder de weg. Toch is het de bedoeling dat de kruising met de Geleenbeek niet ongemerkt voorbij gaat. Er wordt daarom aandacht besteed aan het beleven van de kruising als ware het een brug.

Omdat de kruising kort en breed is, in tegenstelling tot lang en smal, zoals dat geldt voor de meeste echte bruggen, worden de ballustrades van de beek zoveel mogelijk opgerekt en opvallend vormgegeven. Hierdoor gaan beide zijden meer bij elkaar horen en ontstaat een gevoel van oversteken. Tegelijkertijd wordt hiermee aangesloten bij de oorspronkelijke situatie waarbij de ballustrades ook opvallend waren vormgegeven als gebogen elementen met een krul aan het einde.

Het is de bedoeling om, net als bij de Voorstad in de ballustrades andere functies te integreren. Zo kunnen de verlengde “armen” van de ballustrades worden gebruikt als zitelement. De ballustrades worden opgetrokken uit licht beton en zwarte hekwerken.

De Parklaan is de straat waaraan Toon Hermans is geboren. Als eerbetoon aan deze bekende inwoner van Sittard zouden we de oversteek over de

Enkele visualisaties van de toekomstige inrichting
Toelichting op het Definitief Ontwerp voor

Geleenbeek graag de naam Toon Hermansbrug willen geven en in het hekwerk de woorden “fluiten” en “overkant” willen verwerken, verwijzend naar één van de bundels van Toon Hermans, Fluiten naar de Overkant.

Om de brugbeleving zoveel mogelijk te versterken wordt gedacht aan het toepassen van licht. Daarbij denken we aan een soortgelijke toepassing als bij de bruggen van de particulieren waarbij dicht bij de grond een lange ledlijn wordt toegepast. Een andere mogelijkheid is het gebruik van projecties op wegdek, als dit de veiligheid niet nadelig beïnvloed.

In de loop van het proces is duidelijk geworden dat de uiteindelijke verkeerskundige vormgeving van de kruising moet worden gezien in het licht van de herinrichting van de Wilhelminastraat-Engelenkampstraat. Dit is een project dat de gemeente op korte termijn ter hand wil nemen.

Kruising in vroeger tijden

Kruising Engelenkampstraat-Wilhelminastraat met de Parklaan

de Geleenbeek, Parklaan en Beukenlaan

5.4 Parklaan noord

Water in de stad is een manier om kwaliteit en identiteit toe te voegen aan de openbare ruimte, denk aan de grachten van Amsterdam of Utrecht. Terugbrengen van de Geleenbeek in de openbare ruimte voegt dan ook kwaliteit toe aan de uitstraling van Sittard als stad met een bijzondere historie. Dit naast de hydrologische noodzaak voor het ontkluisen van de beek.

De hydrologie bepaalt in dit geval de breedte van de ontkluisde beek. Dit is minimaal 6m binnen de muren die de wanden van de beek vormen. Voor de materialisering van de wanden van de beek wordt gebruik gemaakt van metselwerk tegen een (onzichtbare) betonnen constructie. Met de keuze voor metselwerk wordt aangesloten bij het materiaalgebruik in het centrum zoals dat ook op andere plekken in de binnenstad veelvuldig wordt gebruikt, zoals bij de Paardenstraat en Ligne. Dit maakt de oversteek van buitenwijk naar oude binnenstad ter hoogte van de Engelenkampstraat-Wilhelminastraat voelbaar en zichtbaar. Voor het metselwerk dient gebruik gemaakt te worden van voegsel en stenen, die ruimte bieden aan de vestiging van bijvoorbeeld muurvarens en andere muurvegetatie, waarmee de muur tegelijk leefruimte biedt aan allerlei insecten. Ook toepassen van stenen met ruimte voor insecten, vleermuizen of vogels behoort tot de mogelijkheden. Onderin de beek worden aan weerszijden van het water looprichels gemaakt door toepassen van een rij stapelstenen net los van de muur in de beek.

Met het terugbrengen van de beek is voor veel van de bestaande bomen in met name het noordelijk deel tussen de Wieër en de Voorstad geen ruimte meer. Groen zorgt echter voor een prettige leefomgeving en heeft een positief effect op het binnenstedelijk klimaat (verkoeling, afvangen van fijnstof). In het ontwerp is daarom een pergola opgenomen in combinatie met het hekwerk tussen de beek en de rijbaan. Over

de pergola groeit straks een blauwe regen (Wisteria). De voedingsbodem vindt de plant in een strook teelaarde onder de verharding. De pergola staat over de volle lengte van dit deel van de beek, van de Engelenkampstraat-Wilhelminstraat tot aan de Voorstad. De gemetselde muur met daarop een hekwerk grijpt in opzet terug op de vroegere situatie ter

Muur ter hoogte van Casa Mia

hoogte van Casa Mia. Muur en pergola worden als een geheel ontworpen.

De Parklaan heeft in het noordelijk deel ook een belangrijke functie voor de bevoorrading van zowel de winkels langs de Voorstad en Brandstraat als het hotel, voor de toegang tot de appartementen in de Haspelsestraat en de Wieër en natuurlijk voor de voetgangers en fietsers die gebruik maken van de Parklaan als belangrijke langzaamverkeersverbinding met het centrum en verder.

Ten aanzien van de inrichting van de Parklaan kan onderscheid gemaakt worden tussen het deel Engelenkampstraat-Wilhelminastraat tot aan de Wieër en het deel tussen de Wieër en de Voorstad.

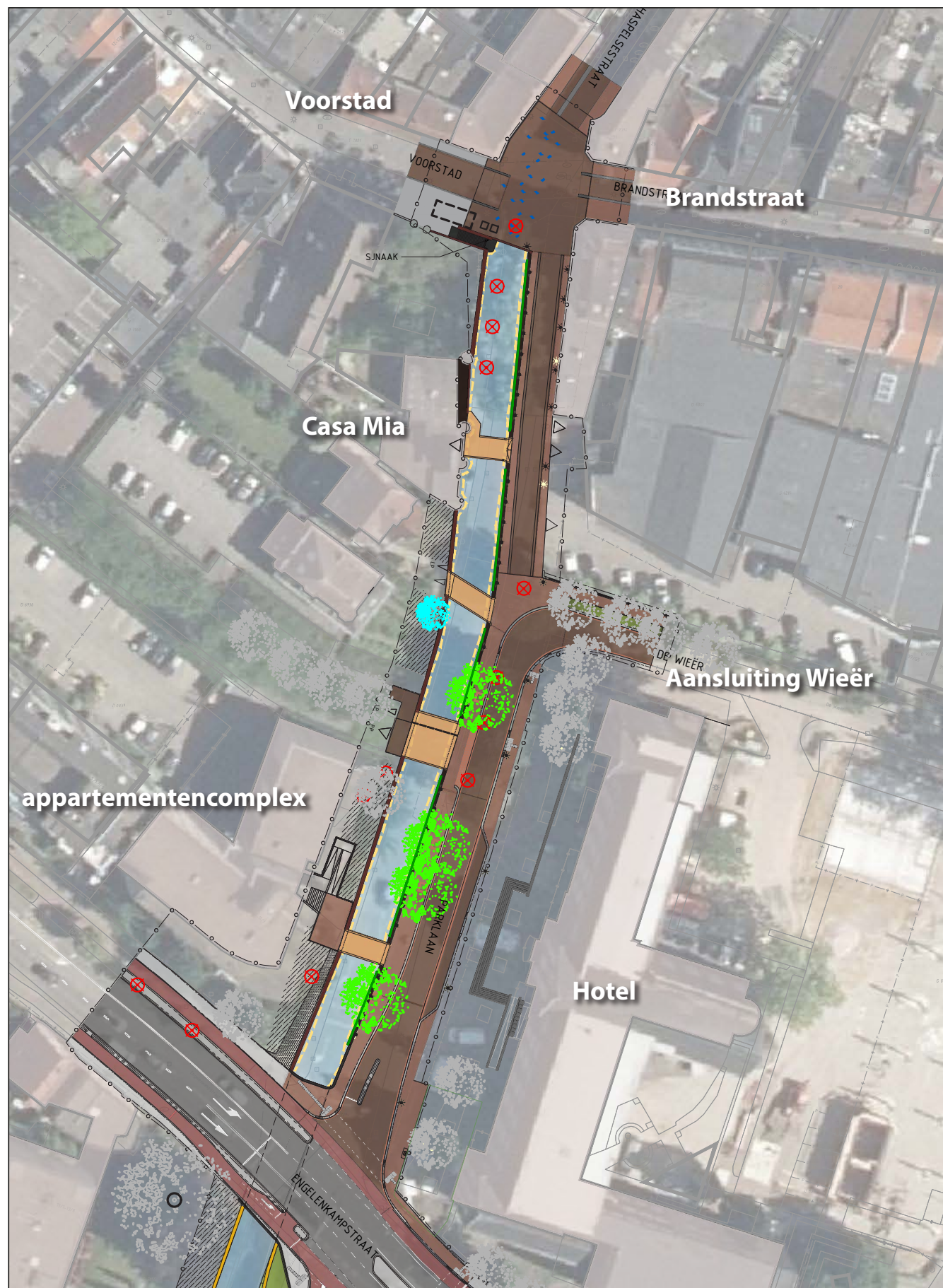
In het zuidelijk deel is de toegankelijkheid van het hotel in het voormalige Bisschoppelijk College een belangrijk aandachtspunt. Voor het hotel is een parkeerstrook noodzakelijk waar mensen hun auto even kunnen laten staan om in te checken in het hotel en vervolgens door te rijden om aan de achterzijde van het hotel te parkeren en vervolgens naar hun ka-

Enkele visualisaties van de toekomstige inrichting

Referentiebeeld pergola met blauwe regen (Eindhoven)

Parklaan noord

de Geleenbeek, Parklaan en Beukenlaan

Referentiebeelden voor de vormgeving van de muur icm met toevoegen van natuurwaarden

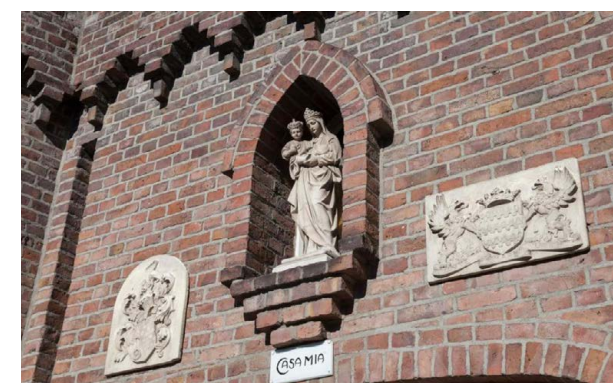
mer te kunnen gaan. Aan de voorzijde is een verhoogd terras aangelegd waar mensen kunnen genieten van een hapje of een drankje.

In het ontwerp is, in overleg met het hotel, dan ook gekozen voor een inrichting waarbij het voorterrein van het hotel integraal onderdeel wordt van de openbare ruimte. De muur op de grens van het trottoir en het voorterrein van het hotel is dan ook verdwenen, met uitzondering van de twee gemetselde poeren die een bijzondere vormgeving hebben en de voormalige ingang van het voorterrein markeerdeen. Op het voorterrein blijven 4 van de grote bomen gehandhaafd. In overleg met het hotel wordt nog nagedacht over mogelijkheden voor het verkleinen van het oppervlak verharding.

Aan de overzijde van de Parklaan in het trottoir langs de beek worden 4 bomen teruggezet (mits aanwezige kabels en leidingen dit toelaten). Hiervoor is een soort gekozen die hoort bij de bomen die het groene casco vormen in het zuidelijk deel van de Parklaan. In dit geval is gekozen voor de esdoorn. De bomen komen in een gietijzeren boomrooster te staan, zodat zo min mogelijk gebruiksruimte verloren gaat.

Het profiel van de weg gaat uit van een rijbaanbreedte van 4,4m, gelijk aan de rijbaan in Parklaan zuid. Tussen de rijbaan en het hotel ligt vervolgens de brede zone verharding, waar ook het genoemde terras en de ingangspartij van het hotel een plek vinden. Tussen de rijbaan en de beek ligt een voetpad van ca 3,5m breed om zo dicht langs de beek te kunnen wandelen. Tussen de beek en het appartementencomplex en de woningen aan de westkant van de beek is geen ruimte meer voor een trottoir. Dit betekent dat de ontsluiting via een bruggetje plaats vindt net als in Parklaan zuid. Ten aanzien van de vormgeving van de bruggen wordt ook hier gezocht naar samenhang met de bijbehorende bebouwing.

Rijbaan en trottoirs bestaan uit gebakken klinkers, dikformaat in keperverband in de rijbaan en waalformaat in het trottoir. De stoepranden zijn van hardsteen. Daarmee is de inrichting vergelijkbaar met de Paardenstraat, waaraan de Parklaan verwant is qua ligging en functie binnen het stedelijk gebied.

Molgoot met put

In het noordelijk deel tussen de Wieër en de Voorstad is nog minder ruimte beschikbaar. De minimale ruimte die hier noodzakelijk is voor bevoorrading, auto's, wandelaars en fietsers is 5,5m. Om dit deel zo flexibel mogelijk te kunnen gebruiken is er voor gekozen de verharding zo vlak mogelijk uit te voeren door hier geen stoepranden toe te passen, maar ondiepe molgoten tussen de rijbaan (3m) en de trottoirgedeeltes. Er is niet gekozen voor één materiaal in één legpatroon om duidelijk te maken voor de gebruikers dat er naast wandelaars en fietsers ook gebruik gemaakt wordt van dit deel van de Parklaan door autoverkeer.

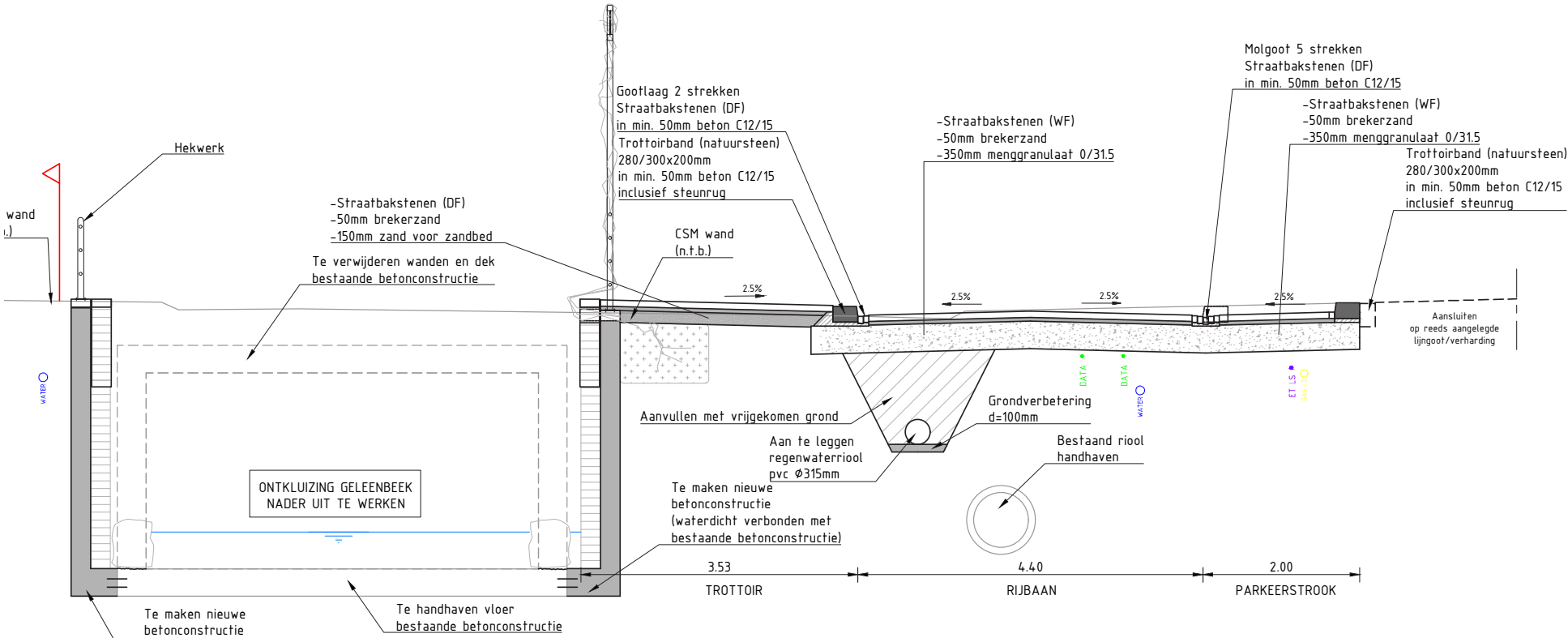
Aan de noordkant van het plangebied ligt de kruising met de Voorstad. Voor het ontwerp van deze plek zijn twee gedachten belangrijk: het brengen van eenvoud en rust door toepassen van eenvormige verharding in de vorm van gebakken straatbaksteen in keperverband en het

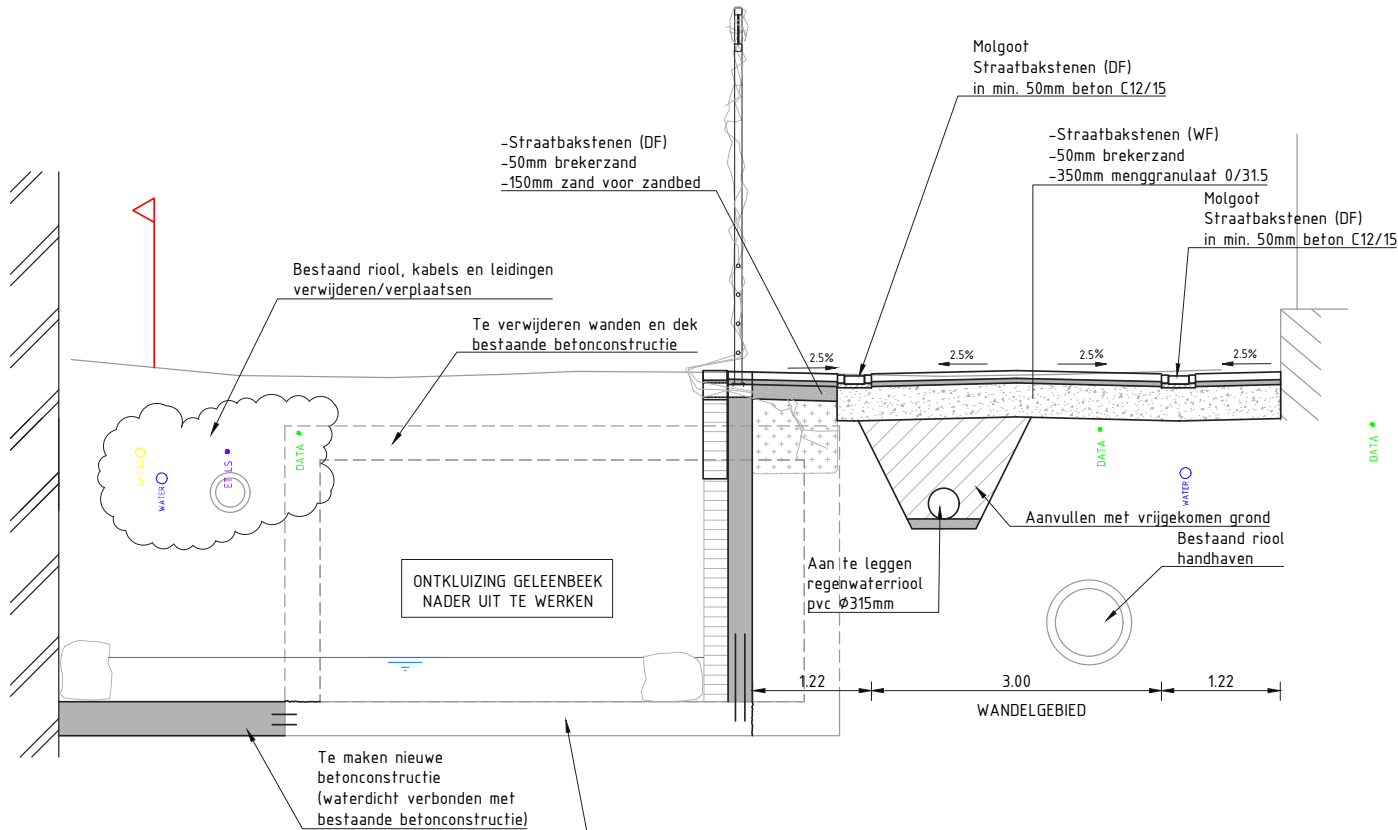
Paardenstraat

Hardstenen goot in de Haspelsestraat

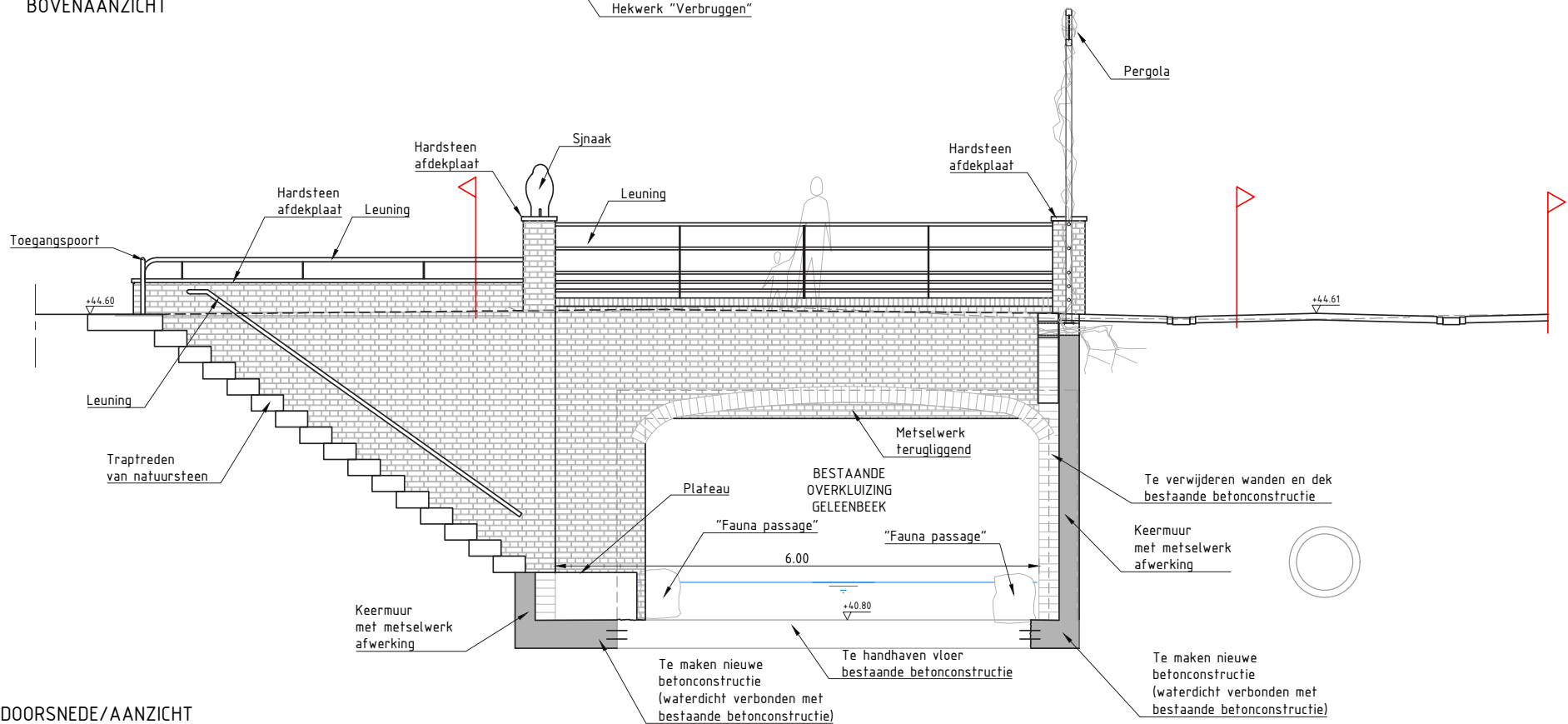
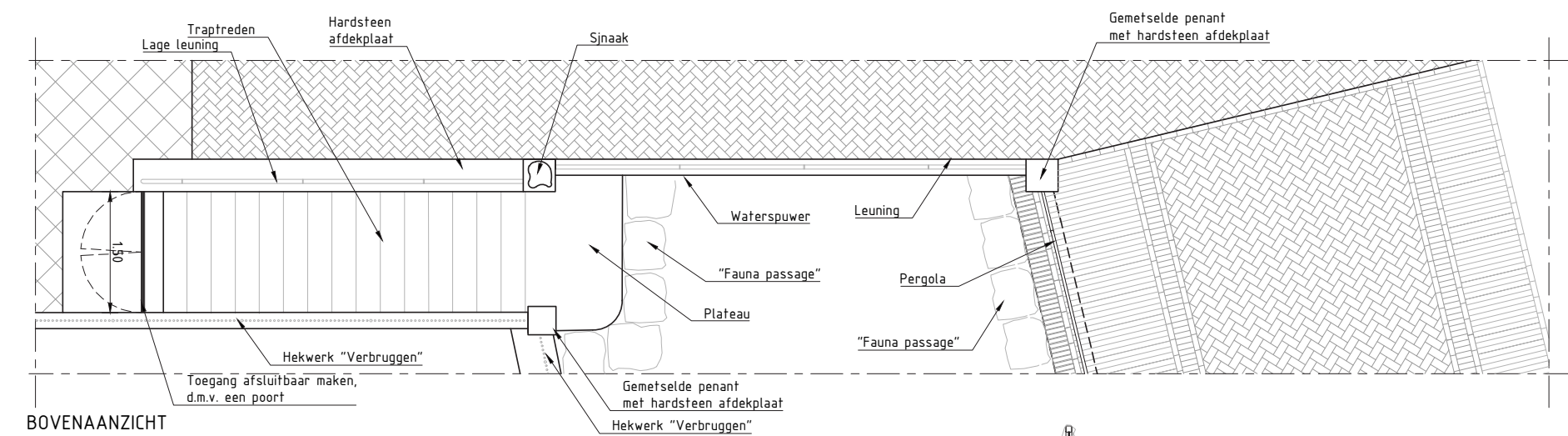
Doorsnede Parklaan tussen Engelenkampstraat- Wilhelminastraat en Wieër

Doorsnede Parklaan tussen Wieër en Voorstad

symboliseren van het doorlopen van de belangrijkste stedelijke verbinding Voorstad-Brandstraat. Tegelijk is het wenselijk ook de aanwezigheid van de beek onder het oppervlak te symboliseren. Dit laatste is gedaan door toepassen van 10% geglaazuurde blauwe bakstenen in de baan verharding direct boven de beek. In de Haspelsestraat wordt vervolgens door middel van de bestaande bijzondere hardstenen goot de ligging van de beek verbeeld. Waarna de beek weer zichtbaar wordt ter hoogte van Ligne.

Naast een richtingloos vlak bestrating, (daarom keperverband) is er voor gekozen de verschillende elementen op straat zoveel mogelijk te integreren met het bruggenhoofd om ook op deze manier zoveel mogelijk rust te creëren in het straatbeeld. Door verlengen van het bruggenhoofd ontstaat zitruimte. Op een hoek kan het standbeeld van de Zittertsje Sjnaak een plek krijgen. Het bruggenhoofd wordt uitgevoerd in beton. De wand met de koker wordt uitgevoerd in metselwerk. In het Bruggenboekje wordt nader ingegaan op de vormgeving van de brug op deze plek.

DOORSNEDE/AANZICHT

DETAIL TRAP T.H.V. VOORSTAD

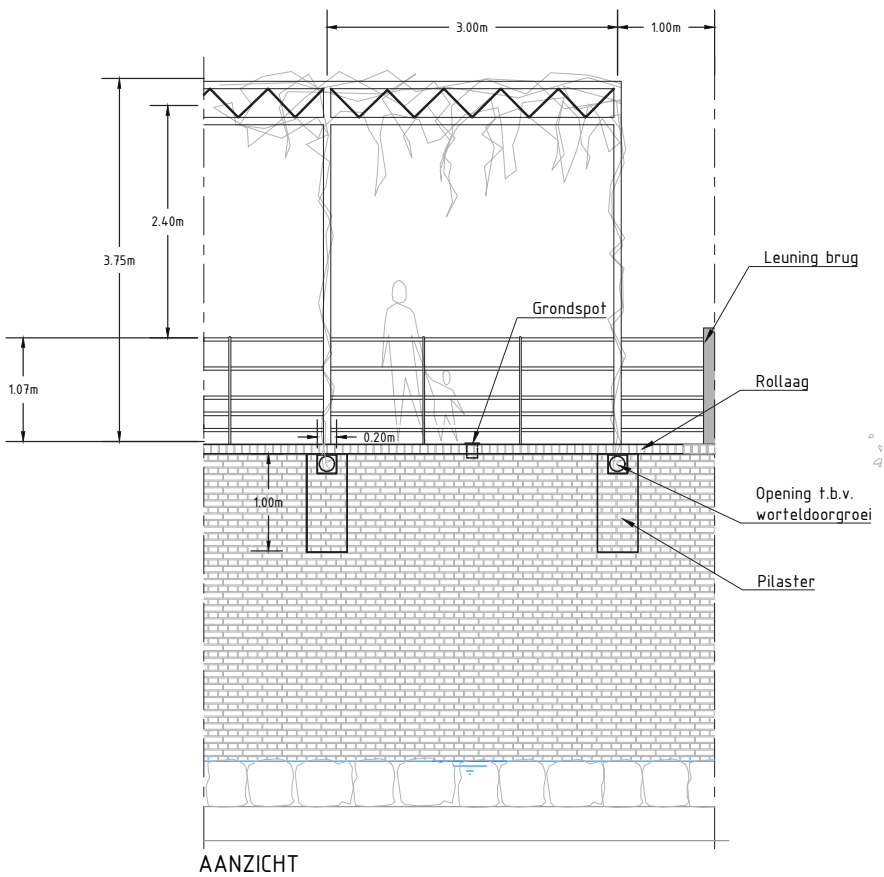
Bovenaanzicht en zij aanzicht trap

de Geleenbeek, Parklaan en Beukenlaan

Het regenwater in dit deel van de Parklaan wordt opgevangen door middel van een regenwaterriool, dat via een bodempassage afwatert op de beek. Hiervoor zullen daar waar nodig kleine spuwertjes in de muur langs het water worden gezet.

Ter hoogte van de Voorstad tenslotte wordt een trap naar het water gerealiseerd. Deze trap refereert aan de vroegere aanwezigheid van een wasplaats op deze plek. Daarnaast is een toegang tot het water noodzakelijk voor beheer en onderhoud en voor het geval iemand in het water valt.

Oorspronkelijk was, als onderdeel van het pand Voorstad 2, nog sprake van een tweetal extra torentjes en een brug waaronder de toegang tot de beek lag. Het is echter onmogelijk, gezien de aanwezige kabels en leidingen en lopende afspraken, om deze brug met de torentjes en de helling in oorspronkelijke staat terug te brengen.

Zijaanzicht pergola

De eigenaren van Voorstad 2 willen het oorspronkelijke hekwerk en de muur, grenzend aan de nog bestaande twee torentjes terugbrengen langs de Voorstad. Op dit moment is nog geen keuze gemaakt tussen de

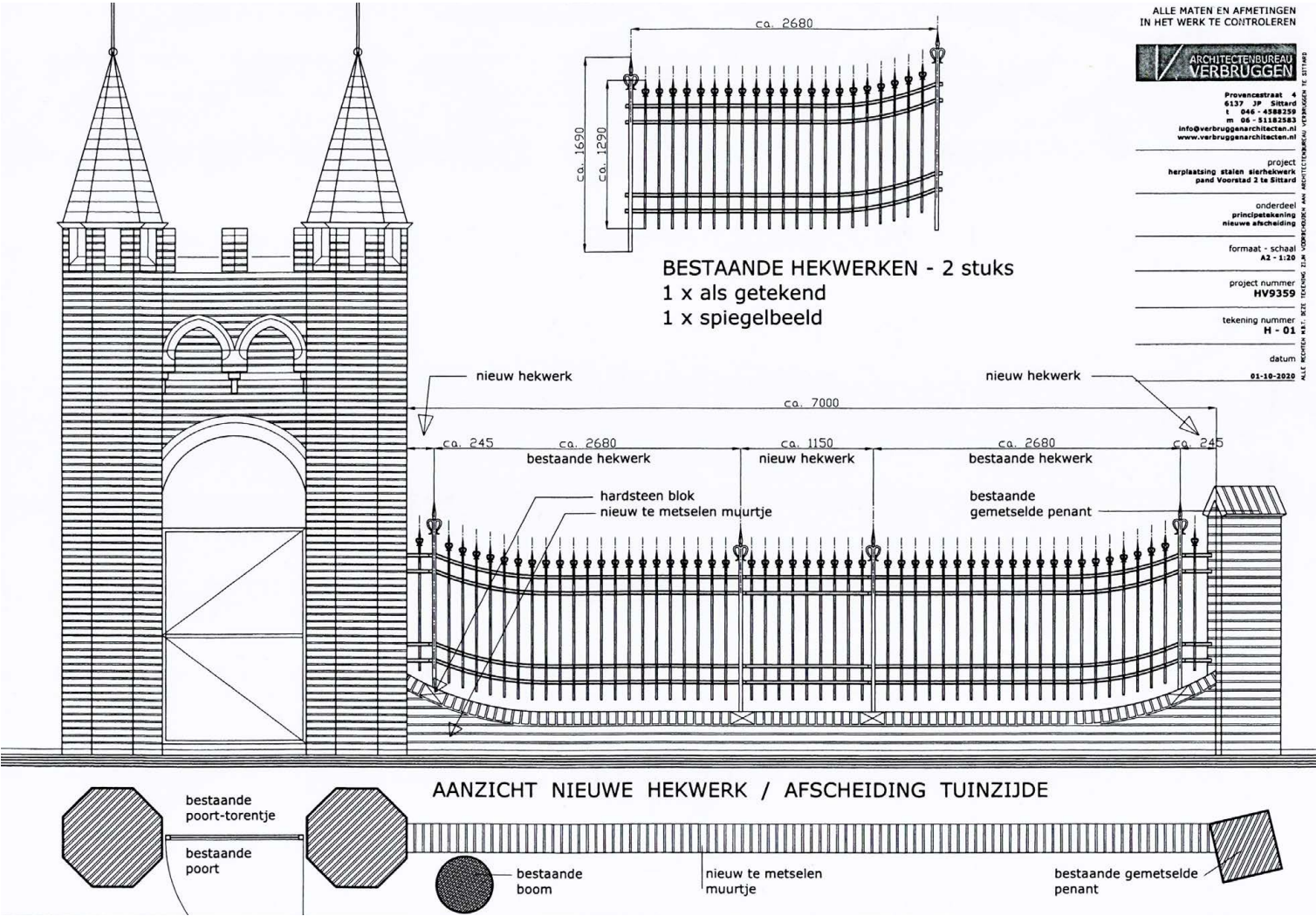
twee mogelijke uitwerkingen voor de zijde aan de Parklaan. Wel is duidelijk dat een groene uitstraling op deze plek een belangrijk uitgangspunt is.

Variant met soortgelijk hekwerk langs Parklaan en beek met struiken

Variant met laag hekwerk en haag

Plan voor terugbrengen van het oorspronkelijke hekwerk met muur. (Aanzicht vanaf de tuinzijde.)

Foto's van de oorspronkelijke situatie. Alleen het poortje met de torentjes bestaat nog.
Toelichting op het Definitief Ontwerp voor

Bijlage: Overleg ARK en RCE

Vooroverleg mbt verplaatsen haag perceel Voorstad 2 te Sittard 11-10-2022

De vraag die primair voorligt, is of de haag, behorend bij het perceel Voorstad 2, ca 100 cm richting tuin kan worden verplaatst. Deze haag wordt in het bestemmingsplan als historisch waardevolle haag aangemerkt. Het verplaatsen van de haag is noodzakelijk voor de realisatie van de beekbedding en veilige doorgang van de Parklaan, in het kader van het project Corio Glana, waarin de Keutelbeek in de Parklaan wordt opengelegd. De commissie heeft geen bezwaar tegen de voorgestelde verplaatsing van de haag omdat daarmee de haag als structurend element in het stadsgezicht voldoende wordt behouden, en omdat het monument Casa Mia en de beide torentjes nog iets beter in beeld komen.

Beantwoording van de vraag of in plaats van de haag een lager gemetselde muur met een hek of in combinatie met een haag mogelijk is laat de commissie afhangen van een kwalitatief ontwerp in combinatie met het beekontwerp.

Vanuit de commissie wordt terzijde een vraag gesteld over het reeds gerealiseerde poortje in de haag, waarover zij eerder (negatief) heeft geadviseerd. Zij heeft vraagtekens bij de noodzaak van het poortje omdat de tuin al een uitweg heeft bij de hoek van de Parklaan - Voorstad. Bovendien is hier historisch gezien nooit sprake geweest van een uitgang van of toegang naar het perceel Voorstad 2.

Beoordeling en advies 08-11-2022 en 06-12.2022 :

Hoofdpzeta akkoord

Voorliggend plan is door de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit getoetst aan de hand van de vaste criteria en de gebiedskarakteristieken zoals vastgesteld in de Nota Ruimtelijke Kwaliteit. Daarnaast is het plan getoetst aan het beleid archeologie en monumenten. De commissie is van oordeel dat het herinrichtingsplan van de Geleenbeek qua hoofdpzeta voldoet aan redelijke eisen van welstand en uit oogpunt van monumentenzorg.

De commissie heeft met belangstelling kennis genomen van de tweede presentatie van het project Corio Glana. De aandacht die in het project is geschonken aan het historisch perspectief in relatie tot de aanpassingen om de watervoevende capaciteit van de beek te vergroten en het open leggen van de beekloop in de Parklaan Noord oogst veel waardering.

Wat het vergroten van de beekloop in de Parklaan betreft en het aanpassen, vernieuwen, bijplaatsen dan wel deels terug brengen van de toegangsbruggen naar de kavels langs de Parklaan en de Parklaan Noord is de commissie positief en daarmee akkoord met de voorgestelde ontwerpaa npak.

Wat het open leggen van de beek in de Parklaan Noord betreft is de commissie positief over de hoofdpzeta maar acht zij nadere studie noodzakelijk naar :

- De afscheiding van de beek aan de wegzijde, waarbij kanttekeningen worden geplaatst bij de combinatie van een balustrade met een pergolaconstructie. De commissie vraagt zich af of dit de juiste keuze is omdat een begroeide pergola het waarnemen van de beek zal belemmeren en afleiden en een ongewenste barrière kan creëren die het zicht onttrekt op waardevolle architectonische gebouwen. In de Paardestraat wordt de beek ook afgescheiden door middel van een balustrade dat een zuiverder, vooral vanuit het historisch perspectief gezien, beeld geeft; De aansluiting tussen pergolaconstructie en de hekwerken van de bruggen zou verder uitgewerkt en verfijnd dienen te worden.

Reactie: De beplanting van de pergola zal zich boven ooghoogte bevinden waardoor het zicht op de beek niet belemmerd wordt. Van dichtbij kan wel de aanpalende bebouwing enigszins aan het oog onttrokken worden in de periode dat de beplanting van de pergola blad draagt. In de periode van het jaar waarin er geen blad aan de beplanting zit is de aanpalende bebouwing (m.n. Casa Mia) goed zichtbaar. Redenen om de pergola in het straatbeeld op te nemen zijn:

- * *Veel groen in de vorm van bomen verdwijnt, terwijl groen in de stad een belangrijke rol heeft ten aanzien van fijnstof en hittestress.*
- * *Tevens zorgt de beplanting van de pergola voor seizoensbeleving en voegt daarmee een extra kwaliteit toe.*

De aansluiting op de bruggen is als principe nader uitgewerkt in de details. De gedachte is om niet de palen de beëindigingen van de pergola te laten vormen maar de horizontale regels van de ballustrade aan te laten sluiten op de bruggen. De staanders waaraan de pergola is opgehangen beginnen daarmee verder van de bruggen waardoor er meer tussenruimte ontstaat ter hoogte van de bruggen en de bruggen beter zichtbaar zijn en meer in hun waarde worden gelaten.

- Het ontwerp van de kruising van de Voorstad/Brandstraat met de Parklaan/Haspelsestraat, dat in het ontwerp enkel het samen komen van 4 straten op één punt laat zien. Vanuit het historisch perspectief gezien is dit een belangrijk kruispunten in de Sittardse binnenstad, waar de route van de Steenweg richting Markt de beek kruist. In hiërarchische zin zou het een logische keuze zijn om die route te benadrukken door deze in het ontwerp prominent te maken en om het gevoel van het passeren van een brug op te roepen, hetgeen ruimtelijk gezien onvoldoende slagingskans zal hebben met enkel een verschil in straatprofielen en bestratingsmaterialen.

Reactie: Het ontwerpteam heeft zich nogmaals over dit thema gebogen. Wat de locatie lastig te ontwerpen maakt zijn de verschillende profielen en materialisering van de vier aansluitende wegen, de benodigde draaicirkels van het bevoorradend verkeer en de aankomst van de Geleenbeek (of Keutelbeek). Er is uiteindelijk voor gekozen om de hardsteenbanden van de Voorstad en de hardsteen goten van de Brandstraat verder het “plein” op te laten steken om hiermee het doorgaande karakter van deze twee straten te symboliseren. De Parklaan en de Haspelseweg daarentegen worden hard beëindigd waarmee duidelijk wordt gemaakt dat deze wegen van ondergeschikt belang zijn. Ook de bijzondere goot die in de Haspelsestraat ligt en die de onderliggende beek verbeeld stopt tegen de verharding van het plein, waarmee het “plein” de brugfunctie symboliseert. Door middel van een strook blauw geglazuurde straatbakstenen wordt op het plein gerefereerd aan de beek. Deze geglazuurde stenen worden willekeurig toegevoegd aan de bestrating van het plein. (Maximaal 5% in de strook boven de beek.)

- Het zicht op de tuin bij Voorstad/CasaMia (perceel Kleikamp) is volgens de commissie gediend bij een lage muur en laag hekwerk met haag zoals op blz. 36 aangegeven en een beeld op een sokkel in metselwerk.

Reactie: Vooralsnog worden beide ontwerpvoorstellen nog meegenomen in de onderhandelingen met de eigenaars van het pand. Duidelijk is wat de voorkeur heeft van de commissie.

Over de brugontwerpen heeft de commissie van de ontwerpster vernomen dat bij enkele bruggen, in verband met behoud van en het laten terugkomen van de verhoudingen in het oorspronkelijk ontwerp, sommige balustraden niet zullen

len voldoen aan de vereiste hoogte volgens het Bouwbesluit. Of dit consequenties heeft en zal leiden tot ontwerpaa npassingen wordt nog onderzocht.

Antwoord op verslag Bouwplanoverleg Steunpunt archeologie en monumentenzorg Limburg

Gemeente Sittard-Geleen, project Corio Glana Highlight 2 fase, sloop bruggen over de Geleenbeek gelegen op percelen van de rijksmonumenten Parklaan 13, 15, 27, en 29 te Sittard. Rijksmonumentnummers. 521652, 521654, 521643, 521644. Gemeentelijk contactpersoon: mw. M. Roks.

- Het betreft een vooroverleg
- De locatie ligt binnen de bebouwde kom, advies van de provincie is niet aan de orde.
- Advies van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed is aan de orde.
- De plannen zijn met ARK besproken. ARK stuurt zijn advies nog door aan het steunpunt.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Naar aanleiding van de presentatie van de architect heeft de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed een aantal opmerkingen:

- Dit betreft een omvangrijk plan, waar de bruggen onderdeel van zijn.
- Het is een goed doordacht plan, de beek wordt beter beleefbaar.
- Er wordt gesproken over een definitief ontwerp van de bruggen, in hoeverre kan de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed hierin nog participeren? Men was graag een keer aangesloten bij het overleg met ARK.
- Het plan wordt intern nog met de eigen specialist Water besproken.
- Een stuk van de bouwhistorische verkenning wordt gemist. Het document van André Viersen wordt aan het steunpunt gestuurd.
- Enkele rijksmonumentale bruggen zijn niet meer aanwezig. Het is niet duidelijk wanneer deze zijn verwijderd.
- De rijksmonumentale muur op de hoek van de Parklaan, Hasselsestraat en Brandstraat is ook verdwenen. Goed dat deze wordt gereconstrueerd. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed is benieuwd naar de technische constructie van deze muur.
- De hele hoek bij de muur is volgens het register van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed rijksmonument. Hier heeft een aantal wijzigingen plaatsgevonden waardoor een complexe situatie is ontstaan.

Gemeente

De gemeente organiseert een bezoek op locatie met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en ARK waarna aansluitend een overleg met de ARK plaatsvindt. Het conceptverslag wordt aan de gemeente gemaild, die voor verdere verspreiding zorgdraagt.

Als een plan op het vooroverleg is behandeld, dient bij een uitgebreide procedure nog een definitief officieel advies van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed te worden aangevraagd. Stuur een adviesverzoek met de bijbehorende stukken bij voorkeur via het Omgevingsloket online (Olo).